

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 2023

78/2023

Valtioneuvoston asetus ympäristökorvauksesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115, jäljempänä *suunnitelma-asetus*, 70 artiklan mukaisesti ympäristökorvauksesta ja sen toimeenpanosta. Ympäristökorvaus on osa Euroopan komission hyväksymää Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaa vuosille 2023–2027. Ympäristökorvausta voidaan myöntää ja maksaa strategiasuunnitelman voimassaoloaikana valtion talousarviossa osoitettujen varojen rajoissa.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *ympäristösitoumuksella* eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 5 §:ssä tarkoitettua sitoumusta;
- 2) *pellolla* suunnitelma-asetuksen 4 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua alaa;
- 3) *puutarhakasvilla* eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen (77/2023) liitteessä 1 tarkoitettuja kasveja;
- 4) *peruslohkolla* eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua alaa;
- 5) *kasvulohkolla* eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 21 §:ssä tarkoitettua alaa;
- 6) *Natura-alueella* luonnonsuojelulain (1096/1996) 64 §:ssä tarkoitettua aluetta;

7) *turvepellolla* peltoa, jonka muokkauskerroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40 prosenttia;

8) *nurmikasvilla* heinäkasveja ja muita nurmirehukasveja, joihin kuuluvat sellaiset heinä- ja nurmirehukasvilajit, joita Suomessa esiintyy perinteisesti luonnonlaitumilla tai nurmi-, laidun- tai niittysiemenseoksissa;

9) *kosteikolla* pysyvästi veden osittain peittämää aluetta, joka toimii kiintoaineksen ja ravinteiden pidättäjänä, eliöstön elinympäristönä tai viljelymaiseman monipuolistajana;

10) *kaksitasouomalla* ojaa tai virtavesistöä, jossa alivesiuomaa reunustaa toiselle tai molemmille puolille perustettu tulvatasanne;

11) *kerääjäkasvilla* kasvustoa, joka suojaa maata lisäämällä kasvipeitteisyyttä ja yksivuotisen varsinaisen viljelykasvin aluskasvina tai sadonkorjuun jälkeen kylvettynä käyttää viljelykasvilta käyttämättä jääviä ja viljelykasvin tähteistä tai maasta vapautuvia ravinteita.

2 luku

Ympäristösitoumuksen yleiset edellytykset

3 §

Ympäristösitoumus

Ympäristösitoumus alkaa sitoutumisvuoden toukokuun 1 päivänä. Sitoumusvuosi ja -kausi alkavat toukokuun 1 päivänä ja päättyvät huhtikuun 30 päivänä.

Aktiiviviljelijän antama sitoumus pysyy voimassa, vaikka hän ei hae ympäristökorvauksen vuosittaista maksua, jos maksun hakematta jättäminen on aiheutunut eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitetusta syystä.

4 §

Ympäristösitoumukseen sisällytettävä ala

Ympäristösitoumus voidaan antaa eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 14 §:ssä tarkoitettua korvauskelpoisesta alasta. Sitoumus on annettava kaikesta sitoumuksen antajan hallinnassa olevasta korvauskelpoisesta alasta.

5 §

Alan lisääminen ympäristösitoumukseen

Ympäristösitoumukseen saa lisätä valtion talousarvion määrärahatilanteen mahdollistaman enimmäismäärän eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 14 §:ssä tarkoitettua korvauskelpoista alaa ja mainitun asetuksen 15 ja 17 §:ssä ja 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua korvauskelpoiseksi hyväksytyä alaa.

Ympäristösitoumukseen voi lisätä sellaisen alan, jonka toinen ympäristösitoumuksen antanut aktiiviviljelijä on ilmoittanut edellisenä sitoumusvuonna vuosittaisessa tukihakemuksessa ja joka on hyväksytty korvauskelpoiseksi.

6 §

Alan poistaminen ympäristösitoumuksesta

Ympäristösitoumuksesta saa poistaa korvauskelpoista alaa, jos alan hallinta siirretään toiselle ja jos sitoumukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle eräistä maaseu-

dun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun vähimmäis-alan. Ympäristösitoumukseen sisältyvän alan, joka ei enää ole maatalousmaata ja joka jää sitoumuksen antajan hallintaan, saa poistaa sitoumuksesta. Sitoumuksesta ei saa poistaa alaa, joka on korvauskelpoista maatalousmaata ja joka jää sitoumuksen antajan hallintaan.

7 §

Ympäristösitoumus ja luonnonmukaista tuotantoa koskeva sitoumus

Aktiiviviljelijä, joka on antanut eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua sitoumuksen luonnonmukaisesta tuotannosta tai luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta, saa antaa sen kohteena olevista korvauskelpoisista lohkoista myös ympäristösitoumuksen.

8 §

Ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen yleiset vaatimukset

Ympäristösitoumuksen antaneen aktiiviviljelijän on noudatettava maatilalla kaikilla korvauskelpoisilla peltolohkoilla ja sellaisilla pysyvää nurmea olevilla korvauskelpoisilla lohkoilla, jotka ovat maankäyttölajiltaan peltoa, tilakohtaisen toimenpiteen yleisiä vaatimuksia. Ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen yleisiin vaatimuksiin kuuluvat:

- 1) viljavuustutkimus;
- 2) lohko-kohtaiset muistiinpanot;
- 3) ilmasto- ja ympäristösuunnitelma.

Tilakohtaiseen toimenpiteeseen sitoutuminen on edellytyksenä ympäristösitoumuksen lohko-kohtaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

9 §

Ympäristösitoumuksen tilakohtaisen toimenpiteen valinnaiset vaatimukset

Aktiiviviljelijä voi valita tilakohtaisen toimenpiteen valinnaisia toimenpiteitä. Valinnaisia toimenpiteitä on valittava kaksi ja niitä on valittava vuosittain.

Ympäristösitoumuksen antanut aktiiviviljelijä voi valita seuraavia valinnaisia toimenpiteitä:

- 1) ilmasto-ympäristökoulutus;
- 2) monivuotiset monimuotoisuuskaistat;
- 3) maaperän seuranta;
- 4) orgaaniset ravinteet;
- 5) pölyttäjien ravintokasvit;
- 6) täsmäviljelymenetelmät;
- 7) kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistusovellukset.

Valinnaisia toimenpiteitä voi vaihtaa 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimenpidettä lukuun ottamatta vuosittain. Jos lohko, jolla toteutetaan 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimenpidettä, otetaan monivuotisen kasvin viljelyyn, toimenpidettä on toteutettava jollakin toisella yksivuotisen viljelykasvin tuotannossa olevalla loholla. Jos tuensaajalla ei enää ole hallinnassaan 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua toimenpiteen ehtojen mukaisia lohkoja, toimenpiteen voi vaihtaa toiseen 2 momentissa tarkoitettuun valinnaiseen toimenpiteeseen.

10 §

Ympäristösitoumuksen lohkokohtaiset toimenpiteet

Ympäristösitoumuksen antanut aktiiviviljelijä voi valita korvauskelpoiselle alalle seuraavia lohkokohtaisia toimenpiteitä:

- 1) maanparannus- ja saneerauskasvit;
- 2) kerääjäkasvit;
- 3) kiertotalouden edistäminen;
- 4) suojavyöhykkeet;
- 5) turvepeltojen nurmet;
- 6) valumavesien hallinta;
 - a) säätösalaajitus;
 - b) altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys;
- 7) puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät;
- 8) lintupellot.

11 §

Lohkokohtaisten toimenpiteiden valinta ja rajoitukset

Aktiiviviljelijän on sitoutuessaan ilmoitettava valitsemansa lohkokohtaiset toimenpiteet. Aktiiviviljelijä voi valita 10 §:n 1–3, 7 ja 8 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen vuosittain. Edellä 10 §:n 4 ja 5 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen voi valita vain ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna. Jos aktiiviviljelijä valitsee 10 §:n 4–6 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen, sitä on noudatettava koko jäljellä olevan sitoumuskauden ajan.

Edellä 10 §:n 1 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä ei voi valita alalle, jolla toteutetaan samanaikaisesti 10 §:n 2, 4, 5, 7 tai 8 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä. Edellä 10 §:n 1 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä ei voi valita alalle, jota koskee Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain (1332/2022) 13 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitettu ekojärjestelmä.

Edellä 10 §:n 2 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä ei voi valita alalle, jolla toteutetaan samanaikaisesti 10 §:n 1, 4 tai 5 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä tai jota koskee Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitettu ekojärjestelmä.

Edellä 10 §:n 3 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä ei voi valita alalle, jolla toteutetaan samanaikaisesti 10 §:n 4 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä tai jota koskee Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:n 1 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettu ekojärjestelmä.

Edellä 10 §:n 4 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä ei voi valita lohkolle, joka on Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (1384/2022) 4, 5 tai 15 §:ssä tarkoitettua alaa. Edellä 10 §:n 4 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä ei voi valita alalle, jolla toteutetaan samanaikaisesti 10 §:n 1–3, 5, 7 tai 8 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä tai jota koskee Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettu ekojärjestelmä.

Edellä 10 §:n 5 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä ei voi valita alalle, jolla toteutetaan samanaikaisesti 10 §:n 1, 2, 4, tai 7 kohdassa tarkoitettua lohkokohtaista toimenpidettä tai jota koskee Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:n 1 momentissa tarkoitettu ekojärjestelmä.

Edellä 10 §:n 6 kohdassa tarkoitetun lohkokohtaisen toimenpiteen voi valita sen jälkeen, kun toimenpiteen edellyttämät investoinnit ovat valmistuneet. Edellä 10 §:n 6 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettuja lohkokohtaisia toimenpiteitä ei voi valita samalle alalle.

Aktiivilviljelijä, joka on antanut sitoumuksen luonnonmukaisesta tuotannosta, voi valita 10 §:n 7 kohdassa tarkoitetun lohkokohtaisen toimenpiteen menetelmäksi vain 30 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun menetelmän.

Edellä 10 §:n 7 ja 8 kohdassa tarkoitettuja lohkokohtaisia toimenpiteitä ei voi valita lohkolle samanaikaisesti.

12 §

Lohkokohtaisen toimenpiteen toteuttamisesta luopuminen

Aktiivilviljelijä voi luopua 10 §:n 4–6 kohdassa tarkoitetun lohkokohtaisen toimenpiteen toteuttamisesta sitoumuskauden aikana, jos kesken sitoumuskauden tapahtuu sukupolvenvaihdos tai muu koko maatilán tai sen osan hallinnansiirto.

Valitusta 10 §:n 7 kohdassa tarkoitetun lohkokohtaisen toimenpiteen toteuttamisesta on luovuttava, jos viljelijä antaa sitoumuksen luonnonmukaisesta tuotannosta. Lohkokohtaisesta toimenpiteestä ei tarvitse luopua, jos lohkolle on valittu 30 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu menetelmä.

Aktiivilviljelijä saa luopua lohkokohtaisen toimenpiteen toteuttamisesta, jos sitoumus siirretään eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 12 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla.

Aktiivilviljelijä saa luopua 10 §:n 4–6 kohdassa tarkoitettusta lohkokohtaisesta toimenpiteestä tai sen toteuttamisesta lohkolle, jos ympäristösitoumusta jatketaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 7 momentissa tarkoitetulla tavalla.

3 luku

Ympäristösitoumuksen yksityiskohtaiset ehdot

13 §

Tilakohtaisen toimenpiteen yleiset vaatimukset

Aktiivilviljelijän on otettava korvauskelpoisista peruslohkoista maanäytteet ja teetettävä otetuista näytteistä viljavuustutkimus, jossa määritetään maalaji, multavuus, happamuus, johtokyky, vaihtuva kalsium, helpoliukoinen fosfori, vaihtuva kalium ja vaihtuva magnesium. Analyysituloksista on käytävä ilmi analyysipäivämäärä tai päivämäärät, jolloin näyte on toimitettu analysoitavaksi. Tutkimus on tehtävä laboratoriossa, joka on erikoistunut maa-analyysien tekemiseen. Näytteisiin on liitettävä peruslohkotunnukset.

Viljavuustutkimukseen sisältyviä näytteitä on otettava vähintään yksi näyte peruslohkoa kohti. Jos peruslohko on suurempi kuin viisi hehtaaria, on otettava yksi näyte jokaista alkavaa viittä hehtaaria kohti. Peruslohkoilla, jotka ovat 0,5 hehtaarin suuruisia tai tätä pienempiä, ei tarvitse teettää viljavuustutkimusta. Linjanäytteenotossa näytteenoton tiheydeksi riittää yksi näyte jokaista alkavaa kymmentä hehtaaria kohti. Kunkin viljavuustutkimukseen sisältyvän näytteen on koostuttava vähintään seitsemästä osanäytteestä. Näytteiden on edustettava tasaisesti koko lohkoa. Näytteet on otettava koko muokkauskerroksen syvyydeltä.

Peruslohkolla on oltava voimassa oleva viljavuustutkimus, jos peruslohkolla on sato-kasvi tai peruslohkoa on lannoitettava. Viljavuustutkimus on tehtävä, kun edellisestä analyysistä on kulunut viisi vuotta. Linjanäytteenotossa näytteet on otettava joka kolmas vuosi. Uusien viljavuustutkimusten tulosten on oltava käytettävissä ennen seuraavaa lannoituskertaa. Aktiivilviljelijällä, joka antaa ympäristösitoumuksen, eikä hän ole aiemmin ollut sitoutuneena ympäristökorvausjärjestelmässä, on oltava ehdot täyttävät viljavuustutkimukset ensimmäisen sitoumusvuoden loppuun mennessä. Mitä edellä säädetään vilja-

vuustutkimuksen määräajasta, sovelletaan myös lohkoihin, jotka tuensaja saa hallintaansa sitoumuskauden aikana.

Aktiivilijelijän on merkittävä kaikista korvauskelpoisista lohkoista lohko-kohtaisesti muistiinpanoihin peltolohkon perustiedot ja tiedot vuosittaisista viljelytoimenpiteistä sekä ympäristösitoumuksen tila- ja lohko-kohtaisten toimien ja ympäristösopimusten edellyttämät ja niiden valintaan, yhteensovittamiseen ja kehittämiseen tarvittavat tiedot. Lohko-kohtaisesti muistiinpanoihin on merkittävä myös kylvetyt kasvit, viljelykierto, lannoitus, kalkitus, muokkaus, kastelun käyttö, ojitus, havaitut taudit ja tuholaiset, käytetyt kasvinsuojeluvälineet ja -menetelmät sekä muut vastaavat lohkoilla tehtävät viljelyyn ja muuhun maankäyttöön liittyvät toimenpiteet.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen viljavuustutkimusten tulokset ja 4 momentissa tarkoitettuihin lohko-kohtaisesti muistiinpanoihin liittyvät asiakirjat on säilytettävä siten, että ne ovat saatavissa tilalla.

Aktiivilijelijän on laadittava Ruokaviraston ohjeiden mukaisesti ensimmäisen sitoumusvuoden jälkeen mutta kuitenkin viimeistään kolmantena sitoumusvuonna tilakohtainen ympäristö-ilmastosuunnitelma, jossa kartoitetaan tilan ympäristöhaasteita ja kehittämismahdollisuuksia, jotka liittyvät maatalouden vesiensuojeluun, maaperän kasvukunnon parantamiseen, ilmastonmuutoksen hillintään, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, ilmansuojeluun, energiaan ja maatalousluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen.

14 §

Ilmasto-ympäristökoulutusta koskeva valinnainen tilakohtainen toimenpide

Ilmasto-ympäristökoulutusta koskevassa toimenpiteessä ympäristösitoumuksen antaneen maatilalan toimintaan osallistuva henkilö voi valita sitoumuskauden aikana Ruokaviraston järjestämästä koulutuksesta viisi eri koulutusosiota seuraavista maatilalan ympäristö-, ilmasto- ja monimuotoisuuskaista:

- 1) hiilensidonta peltomaahan ja maaperän kasvukunto;
- 2) kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen maatilalla;
- 3) maatalousluonnon monimuotoisuuden edistäminen;
- 4) maatilalan vesiensuojelu;
- 5) integroidun torjunnan menetelmät.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö voi valita toimenpiteen joka vuosi, jos kyseessä on eri koulutusosio.

15 §

Monivuotisia monimuotoisuuskaistoja koskeva valinnainen tilakohtainen toimenpide

Monivuotisia monimuotoisuuskaistoja koskevassa toimenpiteessä aktiivilijelijän on säilytettävä tai perustettava monimuotoisuuskaista kylvämällä keskimäärin kolme metriä leveä monivuotinen nurmikasvusto kokonaan yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä olevien kahden vähintään 0,5 hehtaarin kokoisen peruslohkon kaikille reunoille. Monimuotoisuuskaista on perustettava monivuotisilla nurmi- tai niittykasvien siemenseoksilla. Jos lohko, jolla on monivuotista nurmikasvillisuutta, otetaan yksivuotisen kasvin viljelyyn, monimuotoisuuskaistan voi perustaa jättämällä lohkon reunoille keskimäärin kolme metriä leveän alueen monivuotista nurmikasvustoa. Jos kasvusto vaurioituu, se on perustettava uudelleen heti olosuhteiden salliessa.

Monimuotoisuuskaistaa ei saa lannoittaa eikä sillä saa käyttää kasvinsuojeluvälineitä. Monimuotoisuuskaista on säilytettävä avoimena.

Monimuotoisuuskaistaa ei voi toteuttaa lohkokalla, jota koskee Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ssä tarkoitettu vaatimus suojakaistasta, jos kaistan tulee olla nurmipeitteinen edellä mainitun asetuksen 4 tai 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla tai jolla toteutetaan Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu ekojärjestelmä.

16 §

Maaperän seuranta koskeva valinnainen tilakohtainen toimenpide

Maaperän seuranta koskevassa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on teetettävä sitoumusvuoden aikana viimeistään 30 päivänä marraskuuta kahdella vähintään 0,5 hehtaarin peruslohkollaan:

- 1) laaja maa-analyysi, joka sisältää kokonaishiilen määrän ja orgaanisen aineksen määrän analyysit sekä jonkin maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaavan tutkimuksen; tai
- 2) analyysi peltomaan laatutekijöistä maaperän skannauslaitteistolla, joka mittaa reaalijassaa antureita käyttäen ja paikkatietoon yhdistäen kasvien kasvuun vaikuttavia maaperän ominaisuuksia ja tuottaa visuaalista tietoa lohkon sisäisestä vaihtelusta.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun maa-analyysiin tulee sisältyä näytteenotto kahdelta eri lohkolta. Näytteenotto on toteutettava kuten 13 §:ssä tarkoitettussa viljavuustutkimuksessa mutta kuitenkin niin, että näytteestä on voitava toteuttaa tarvittavat analyysit.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaava tutkimus voi koskea maan mikrobiologista aktiivisuutta, kationinvaihtokapasiteettia, vedenpidätyskykyä, varastoravinteita, varantoravinteita tai hivenaineita. Maa-analyysiin sisältyvät näytteet on otettava ja analyysi toteutettava sitoumuskauden alkamisen jälkeen. Näyte ja analyysi voivat olla eri sitoumusvuodelta kuin siltä vuodelta, jolloin aktiiviviljelijä valitsee maaperän seuranta koskevan toimenpiteen.

Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen analyysien tulokset kalibroidaan tutkittavalle lohkolle maanäytteiden avulla. Analyysi on toteutettava sitoumuskauden alkamisen jälkeen ja se voi olla eri sitoumusvuodelta kuin siltä vuodelta, jolloin aktiiviviljelijä valitsee maaperän seuranta koskevan toimenpiteen.

17 §

Orgaanisia ravinteita koskeva valinnainen tilakohtainen toimenpide

Orgaanisia ravinteita koskevassa toimenpiteessä:

- 1) aktiiviviljelijällä on oltava käytössä lannan separaattori, jonka avulla voidaan erottaa lannan jakeet tai lietteen laskeutusmenetelmä, jossa hyödynnetään painovoimaa kuiva-aineen erottamiseksi nestejakeesta;
- 2) aktiiviviljelijän maataloustoiminnassa syntynyttä lantaa on käsiteltävä biokaasulaitoksessa vähintään 25 kuutiometriä;
- 3) lantaa on luovutettava vähintään 25 kuutiometriä tiloille, jotka itse tuottavat lantaa enintään 25 kuutiometriä tai ei ollenkaan; tai
- 4) aktiiviviljelijän on toimitettava vähintään 25 kuutiometriä nurmikasvustoa biokaasulaitukseen.

Jos aktiiviviljelijällä on käytössä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu lannan separaattori tai lietteen laskeutusmenetelmä, lantaa tai lietettä on käsiteltävä vähintään 25 kuutiometriä. Lietteen laskeutusmenetelmää käytettäessä nestemäisempää lietettä on siirrettävä laskeuttamisen tehostamiseksi seuraavaan säiliöön ja tarvittaessa edelleen varastoaltaisiin.

Aktiiviviljelijän on merkittävä lohkomuistiinpanoihin 1 momentissa tarkoitettujen lannan, lietteen ja nurmikasvuston määrä. Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua käsi-

tellystä tai luovutetusta lannasta tai 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun toimitetusta nurmikasvustosta on oltava kuitti tai sopimus viimeistään 30 päivänä marraskuuta.

Edellä 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua toimenpiteen toteuttamiseksi katsotaan myös, jos aktiiviviljelijällä on biokaasulaitos, johon nurmi käy syötteenä tai hän on osakkaana edellä mainitussa laitoksessa.

18 §

Pölyttäjien ravintokasveja koskeva valinnainen tilakohtainen toimenpide

Pölyttäjien ravintokasveja koskevassa toimenpiteessä tilalla on oltava kasvukaudella vähintään kahdella eri peruslohkolla viljelyssä sadontuotantotarkoituksessa pölyttäjille ravintoa tarjoavia yksi- tai monivuotisia tuotantokasveja. Tällaisia kasveja ovat öljykasvit, tattari, kumina, korianteri, sinappi, kurpitsat, avomaankurkku, parsat, pavut, härkäpapu, herne, öljyhamppu, morsinko, mansikka, vadelma, hedelmäpuut tai marjapensaat. Peruslohkon, jolla toimenpidettä toteutetaan, on oltava kooltaan vähintään 0,5 hehtaaria. Koko toimenpiteeseen valitulla peruslohkolla on viljeltävä yhtä tai useampaa toimenpiteeseen soveltuvaa kasvia.

19 §

Täsmäviljelymenetelmiä koskeva valinnainen tilakohtainen toimenpide

Täsmäviljelymenetelmien edistämistä koskevassa toimenpiteessä aktiiviviljelijällä tai urakoitsijalla, jota hän käyttää, on oltava käytössä:

- 1) tuotantopanosten paikkakohtaisen sijoittamisen ja levittämisen mahdollistava automatiikka, joka perustuu paikkakohtaiseen kuvantamiseen;
- 2) kasvinsuojeluruiskun tai lannoitteenlevittimen paikkatietoon perustuvaa lohkoautomatiikka, jonka avulla voidaan estää kasvinsuojeluaineen tai lannoitteen päällekkäinen ruiskutus tai levitys kasvustoon;
- 3) optiikkaa hyödyntävä hara rikkakasvien mekaanisessa torjunnassa; tai
- 4) paikkatietoon perustuva leikkuupuimurin tai ajosilppurin satotasomittaus.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu paikkakohtainen kuvantaminen voidaan toteuttaa satelliitilla, ilmakuvalla, reaaliaikaisella sensorilla, kameralla tai pellon vyöhykekartoituksella.

Täsmäviljelymenetelmien edistämistä koskevassa toimenpiteessä aktiiviviljelijällä voi olla 1 momentissa tarkoitettujen menetelmien sijasta käytössä traktori tai työkonetta, joka on varustettu vähintään sellaisella ajoautomatiikalla, joka valitsee ja säilyttää ajolinjan ilman kuljettajaa.

Aktiiviviljelijän on kirjattava käyttämänsä laitteen toimintaperiaate lohkomuistiinpanoihin.

Aktiiviviljelijällä on oltava 1 momentin 1 ja 4 kohdassa tarkoitettujen menetelmien käytöstä tuloste. Edellä 1 momentin 2 ja 3 kohdassa sekä 3 momentissa tarkoitettujen menetelmien käytöstä on oltava viimeistään 30 päivänä marraskuuta urakoitsijan kuittaus tai kuitti.

20 §

Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovelluksia koskeva valinnainen tilakohtainen toimenpide

Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellusten hyödyntämistä koskevassa toimenpiteessä aktiiviviljelijällä on oltava käytössään vuorovaikutteinen tietokoneella tai mobiililaitteella toimiva sovellus rikkakasvien, kasvitautien tai kasvintuhoojien tunnistamiseksi ja kasvukaudenaikaisen kasvitauti- ja tuhoajatilanteen seuraamiseksi. Sovellus voi olla laaja-alainen tai yksittäisten tuotantokasvien kasvinsuojelun päätöksente-

koa tukeva sovellus. Aktiiviviljelijän on osoitettava kirjallisesti sovelluksen käyttö viimeistään 30 päivänä marraskuuta.

21 §

Tilakohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimukset

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena kasvinsuojeluaineiden käytössä on noudatettava kasvinsuojeluaineista annetussa lain (1563/2011) 4 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettujen integroidun torjunnan yleisiä periaatteita. Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on lisäksi noudatettava lannoitelain (711/2022) 6 §:n 2 momenttia, fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (64/2023) 9 §:ää, eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) 13 §:ää ja suunnitelma-asetuksen liitteen III hoitovaatimusta 7.

22 §

Maanparannus- ja saneerauskasveja koskeva lohkokohtainen toimenpide

Maanparannus- ja saneerauskasveja koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on kasvatettava maanparannuskasveja tai saneerauskasveja lohkoilla, jotka ovat olleet edellisenä vuonna yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä. Toimenpidettä ei tarvitse toteuttaa jokaisena sitoumusvuotena.

Maanparannuskasveja ovat öljy- ja muokkausretikka, mailaset, ruisvirna, rehuvirna, valkosinappi eli keltasinappi, mesikätkä, sikuri, hunajakukka, auringonkukka, kuminan ensimmäisen vuoden kasvusto tai näiden seokset. Maanparannuskasveja ei voi viljellä sato- kasvin aluskasveina. Saneerauskasveja ovat öljy- ja muokkausretikka, valkosinappi eli keltasinappi, samettikukka tai näiden seokset. Muokkausretikaksi katsotaan myös muokkausretiisi.

Maanparannus- ja saneerauskasveja saa lannoittaa. Maanparannus- tai saneerauskasvi on kylvettävä keväällä ja sen saa muokata maahan kahden kuukauden kuluttua kylvöstä. Kasvusto voidaan niittää tai murskata kasvukauden aikana ja sen saa käyttää hyödyksi.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 6 §:ää

23 §

Kerääjäkasveja koskeva lohkokohtainen toimenpide

Kerääjäkasvien viljelyä koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on viljeltävä kerääjäkasveja yksivuotisen tuotantokasvin aluskasvina tai sen sadonkorjuun jälkeen. Kerääjäkasvi voidaan kylvää viljelykasvin aluskasviksi kylvön yhteydessä tai viljan orasvaiheessa. Kerääjäkasvi voidaan kylvää myös viljelykasvin korjuun jälkeen tai ennen korjuuta. Kerääjäkasvi on kuitenkin kylvettävä viimeistään 15 päivänä elokuuta. Kerääjäkasvin siemeniä on kylvettävä tasaisesti koko kasvulohkolle siten, että kasvusto on peittävä.

Viljelykasvin on oltava yksivuotisena viljeltävä peltoviljelykasvi tai puutarhakasvi, ei kuitenkaan nurmikasvi. Kerääjäkasvi voi olla italianraiheinä tai muu nurmiheinä, apila tai muu nurmipalkokasvi. Kerääjäkasvi voi olla myös usean kasvilajin seos, joka voi sisältää enintään 10 prosenttia siemenseoksen painosta myös muita kukkivia yksivuotisia kasveja. Kerääjäkasvikasvusto ei saa koostua yksinomaan typensitojakasveista. Yksivuotisilla puutarhakasveilla ja varhaisperunalla kerääjäkasvi voi olla myös hunajakukka, öljyretikka

tai muokkausretikka. Viljaa voidaan kylvää kerääjäkasviksi vain lohkolle, jossa on samana vuonna viljelty varhaisperunaa tai varhaisvihanneksia.

Viljelykasvin korjuun jälkeen kylvettävää kerääjäkasvia ei saa lannoittaa. Aluskasvin lannoitus on tehtävä viljelykasvin mukaisesti.

Kasvuston saa päättää kasvinsuojeluaineilla aikaisintaan 15 päivänä syyskuuta. Kasvuston saa muokata aikaisintaan 1 päivänä lokakuuta. Aiempi päättäminen ja muokkaus on sallittua, jos lohkolle kylvetään syyskylvöinen satokasvi. Kerääjäkasvin kasvuajan on oltava vähintään kuusi viikkoa.

Aktiiviviljelijän on ilmoitettava lohkot, joilla kerääjäkasveja koskevaa lohkokohtaista toimenpidettä toteutetaan.

24 §

Kiertotalouden edistämistä koskeva lohkokohtainen toimenpide

Kiertotalouden edistämistä koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on levitettävä peltolohkolle lietelantaa, virtsaa, lietelannasta erotettua nestejaetta tai nestemäistä orgaanista lannoitetta sijoittavilla tai multaavilla laitteilla tai lisättävä pelto-lohkolle orgaanista materiaalia, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 prosenttia. Orgaanisella materiaalilla tarkoitetaan:

- 1) orgaanisia lannoitteita;
- 2) orgaanisia maanparannusaineita;
- 3) orgaanisten lannoitteiden ja orgaanisten maanparannusaineiden seoksia;
- 4) toiselta tilalta hyötykäyttöön hankittua kuivalantaa tai kompostoitua lantaa;
- 5) lannasta erotettua kuivajaetta.

Sijoittamalla levitettävä lietelanta ja vastaavat aineet voivat olla peräisin aktiiviviljelijän omalta tilalta tai muualta. Orgaanisena aineena levitettävästä kuivalannasta ei myönnetä ympäristökorvausta, jos se on peräisin korvausta hakevan aktiiviviljelijän hallinnassa olevalta maatilalta. Tila ei voi samanaikaisesti sekä luovuttaa että vastaanottaa orgaanista materiaalia lukuun ottamatta sellaista orgaanista materiaalia, joka on kierrätetty biokaasulaitoksen kautta.

Sijoitettavilla tai multaavilla laitteilla levitettävien aineiden levitysmäärän oltava vähintään 15 kuutiometriä hehtaarille. Lannan, kuivajakeen ja liitteessä 3 tarkoitetun orgaanisen materiaalin, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 prosenttia, levitysmäärän on oltava vähintään 10 kuutiometriä hehtaarille. Korkean ravinnepitoisuuden sisältävien aineiden, joiden fosforipitoisuus on vähintään 3 kilogrammaa kuutiometriä kohden, levitysmäärän on oltava vähintään 5 kuutiometriä hehtaarille.

Lohkolle levitettävä aine on valittava siten, että levitettäväksi vaadittava vähimmäismäärä ei ylitä fosforia sisältävien lannoitevalmisteiden ja lannan käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ssä ja eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 11 §:ssä säädettyjä enimmäismääriä.

Lietelannan ja vastaavien liitteessä 2 tarkoitettujen aineiden sijoittaminen peltoon on toteutettava laitteella, joka leikkaa pintaan viillon ja valuttaa tai ruiskuttaa lietelannan viiltoon. Lisäksi voidaan käyttää multaavia laitteita, jotka on kytketty aineita levittävään yksikköön.

Aktiiviviljelijän on kyettävä osoittamaan luovutus sopimuksen, maksukuitin tai rahti- tai kuormakirjan avulla maatilalan ulkopuolelta tulevan materiaalin ravinnesisältö sekä tuote, toimittaja ja määrä. Käytetyt aineet ja niiden levitysmäärät on merkittävä lohkokohtaisesti muistiinpanoihin.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava lannoitelain 6 §:n 2 momenttia ja eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:n 1–3 ja 5–8 momenttia.

Suojavyöhykkeitä koskeva lohkokohtainen toimenpide

Suojavyöhykkeitä koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on perustettava monivuotisen nurmikasvuston peittämä suojavyöhyke ja hoidettava sitä koko sitoumuskauden ajan. Suojavyöhykettä ei tarvitse erikseen perustaa, jos lohkolle on aikaisemmin perustettu monivuotinen nurmikasvusto.

Suojavyöhykkeen on sijaittava peruslohkolla, joka sijaitsee pohjavesialueella, Natura – alueella, 48 §:ssä tarkoitettujen kosteikkojen reuna-alueella tai vesistön varrella. Lohkon katsotaan sijaitsevan vesistön varrella, jos sen etäisyys vesistöstä on enintään 10 metriä. Vesistön varrella oleva suojavyöhyke saa olla enintään 50 metriä leveä. Suojavyöhyke saa sijaita myös lohkolle, joka ei sijaitse kokonaan vesistön varrella. Jos peruslohko on osittain suojavyöhykkeeksi soveltuvaa alaa, se katsotaan kokonaan suojavyöhykkeeksi, jos lohko on alle yhden hehtaarin kokoinen, määritelty eroosioherkäksi tai lohkokosta vähintään 50 prosenttia on suojavyöhykkeeksi soveltuvaa alaa. Pohjavesi- ja Natura -alueella sijaitseva lohko saa olla kokonaan suojavyöhykettä.

Monivuotinen nurmikasvusto on perustettava ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna ja se on säilytettävä lohkolle perustamisvuodesta sitoumuskauden loppuun asti. Nurmikasvuston saa perustaa myös ennen sitoumuskauden alkua. Kasvusto voidaan perustaa käyttämällä valmiita nurmi- ja heinäkavien siemenseoksia. Perustamisen yhteydessä kasvustoa on mahdollista lannoittaa nopean kasvuunlähdon varmistamiseksi. Jos kasvusto perustetaan suojavaillaan, se on perustettava jo edellisenä kasvukautena. Aluetta ei saa perustamisen jälkeen muokata tai lannoittaa. Aluetta saa muokata, jos kasvusto on uusittava 6 kuukauden kuluessa tarkoitettua tapauksessa. Kasvinsuojeluaineilla käsittely on mahdollista ainoastaan hukkakauran tai vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnassa.

Suojavyöhykkeen kasvusto on niitettävä ja korjattava vuosittain viimeistään 31 päivä elokuuta. Niiton ajankohdassa on otettava huomioon luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden elinot. Niitetty kasvimassa on korjattava pois suojavyöhykkeeltä ja sen saa käyttää hyödyksi. Niitetty kasvimassa on käsiteltävä ja varastoitava niin, että suojavyöhykkeen vesiensuojelutavoitteet eivät vaarannu. Kasvimassasta ei saa aiheutua haittaa ympäristölle eikä sitä saa kuljettaa metsään tai joutomaalle.

Lohkoa voidaan laiduntaa, jos siitä ei aiheudu eroosiota, se tehdään luonnon monimuotoisuutta vaarantamatta ilman lisärehun antamista eikä sille ole vesiensuojelullista estettä.

Suojavyöhykkeen on säilyttävä maatalousmaana. Suojavyöhykkeen kasvusto on uusittava tilanteissa, jossa kasvuston kyky tuottaa kasvimassaa, sitoa eroosioainesta ja ravinteita heikkenee merkittävästi tai jos lohkolle taimettuu vähäistä enemmän muuta kuin pelto-ominaista kasvillisuutta. Uusi nurmikasvillisuus on perustettava heti olosuhteiden salliessa. Suojavyöhykkeellä ylläpidettävä kasvusto saa vanhetessaan olla monilajisempi kuin perustettaessa. Jos suojavyöhykkeen kasvillisuus vaurioituu tai tuhoutuu talven aikana, hukkakauran torjunnan takia tai muusta vastaavasta syystä, vaurioituneelle alalle on kylvettävä uusi nurmikasvillisuus heti olosuhteiden salliessa. Kasvuston tuhoutumisesta, hukkakauran tai muiden vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnasta ja kasvuston uudelleen perustamisesta ja sen syystä on tehtävä merkintä lohkokohtaisiin muistiinpanoihin.

Suojavyöhykkeellä saa tehdä vesitaloutta parantavia lyhytaikaisia toimenpiteitä. Suojavyöhykkeitä koskevan ympäristösitoumuksen lohkokohtaisen toimenpiteen ehdoista saa poiketa, jos on kyse suojavyöhykkeen viereisen vesistön vesiensuojelutoimenpiteiden toteuttamisesta.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:ää, vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annetun valtioneuvoston asetuksen (1022/2006) 4 a §:ää, luonnonsuojelulain (1096/1996) 24 ja 25 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä 64 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen alueiden

osalta, 64 a ja 65 b §:ää sekä 65 c §:n nojalla tehtyjä päätöksiä ja Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ää.

26 §

Turveltojen nurmia koskeva lohkokohtainen toimenpide

Turveltojen nurmia koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on perustettava ja ylläpidettävä kokonaan turvemaata olevalla peruslohkolla monivuotisen nurmikasvuston peittämää tuotantonurmea. Turvemaat on todettava 13 §:ssä tarkoitetun viljavuustutkimuksen perusteella. Näytteenotossa on noudatettava 13 §:ssä säädettyä näytteenottotiheyttä. Aktiiviviljelijän on toimitettava viljavuustutkimus kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään 30 päivänä syyskuuta sen kasvukauden aikana, jolloin hän ensimmäisen kerran valitsee turveltojen nurmia koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen. Monivuotinen nurmikasvusto on perustettava ensimmäisenä tai toisena sitoumusvuonna ja se on säilytettävä lohkolla perustamisvuodesta sitoumuskauden loppuun asti. Nurmikasvuston saa perustaa myös ennen sitoumuksen alkua.

Aktiiviviljelijän on huolehdittava nurmikasvuston laadusta ja sadontuottokyvystä koko sitoumuskauden ajan. Nurmen saa uusia sitoumuskauden aikana vain ilman muokkausta. Kasvustoa saa lannoittaa. Lohkolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita.

Turveltojen nurmella voidaan tehdä salaojitus, kalkitus, valtaojien kaivuu ja perkaus sekä muu vastaava maan rakennetta ja vesitaloutta parantava lyhytaikainen toimenpide. Edellä mainittujen toimenpiteiden yhteydessä rikkoutunut tai tuhoutunut kasvusto on heti toimenpiteen jälkeen kylvettävä nurmi- tai heinäkasveilla. Sato on korjattava vuosittain viimeistään 31 päivä elokuuta ja sen saa käyttää hyödyksi. Luonnon monimuotoisuuden huomioon ottamiseksi niitto on toteutettava siten, ettei vaaranneta lintujen pesintöjä ja nisäkkäiden poikasiasia. Niittoa ei saa tehdä kiertämällä lohkoa reunoilta keskelle päin. Alueen laidunnus on sallittua, mutta tällöin on huolehdittava siitä, että pellon pinta pysyy nurmipeitteisenä.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 5 momenttia ja 9 §:ää.

27 §

Valumavesien hallintaa koskeva lohkokohtainen toimenpide

Valumavesien hallintaa koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on säädeltävä kuivatusjärjestelmien avulla pellolta lähtevien valumavesien määrää. Toimenpidettä on toteutettava joko säätösalaajitetulla lohkolla tai lohkolla, jossa on altakastelu tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä.

Lohkon, jolla valumavesien hallintaa koskevaa toimenpidettä toteutetaan, on sijaittava happamalla sulfaattimaalla tai sen oltava maalajiltaan turvetta. Lohko sijaitsee happamalla sulfaattimaalla, jos lohkolta 0,5–1,5 metrin syvyydeltä otetusta näytteestä laboratoriossa ilman inkubaatiota määritetty pH on alle 4,5 tai korkeintaan 16 viikon inkubaation jälkeen mitattu pH on alle 4,0. Toimenpidettä voidaan toteuttaa myös alalla, jolla on toteutettu ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (235/2015) 21 §:ssä tarkoitettua toimenpidettä.

Turvemaat on todettava 13 §:n mukaisen viljavuustutkimuksen perusteella. Happamat sulfaattimaat on todettava laboratorion tekemän maa-analyysin perusteella. Näytteenotossa on noudatettava 13 §:ssä säädettyä näytteenottotiheyttä. Aktiiviviljelijän on toimitettava viljavuustutkimus tai analyysitulokset kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle viimeistään 30 päivänä syyskuuta sen kasvukauden aikana, jolloin aktiiviviljelijä ensimmäisen

kerran hakee ympäristökorvausta valumavesien hallinnasta. Jos Geologian tutkimuskeskus on ottanut lohkolta näytteen ja todennut sen perusteella lohkon happamaksi sulfaatti-maaksi, erillistä näytteen analysointia ei tarvita.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n 1 momentin 2, 5, 6, 8 ja 9 kohtaa sekä 3 luvun 3 §:n 1 momentin 1, 2 ja 6 kohtaa.

28 §

Säätösalaajitusta koskeva lohkokohtainen toimenpide

Säätösalaajitusta koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on toteutettava säätösalaajitetulla lohkolta vedenpinnan säätöä nostamalla tai laskemalla padotuskorkeutta kokoojaojaan asennetuissa säätökaivoissa tai muilla padotuslaitteilla. Padotuksessa on otettava huomioon kylvö- ja korjuukoneiden vaatima maan kantavuus, kevätkos-teuden varastoiminen peltoon, kasvien vesitaloudesta huolehtiminen sekä varastotilavuuden lisääminen ennen rankkasateita ja syyssateita sekä kevään sulamisvesiä ravinteiden huuhtoutumisen ehkäisemiseksi. Ajanjaksoina, jolloin pellolla ei tehdä viljelytoimenpiteitä, on käytettävä padotuskorkeutta, joka nostaa pohjaveden pinnan lohkolta mahdollisimman korkealle ja hidastaa siten turpeen hajoamista tai sulfaattimaan päästöjä. Korkeuden säätelyssä on kuitenkin otettava huomioon viljelykasvien tarkoituksenmukainen vesitalous ja kevään sulamisvesien vaatima riittävä varastotilavuus, jotta voidaan ehkäistä ravinteiden huuhtoutumista. Aktiiviviljelijän on huolehdittava mahdollisesta lisäveden johtamisesta ja padotuslaitteiden kunnosta. Padotusta on hoidettava sää- ja kasvuolosuhteiden ja viljelytoimenpiteiden mukaan käyttäen hyväksi sääennusteita.

Säätösalaajitusta koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen toteutuksesta on pidettävä kirjaa, johon on merkittävä säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteet sekä niiden ajankohta. Kirjanpito voidaan merkitä myös lohkokohtaisiin muistiinpanoihin.

29 §

Altakastelua tai kuivatusvesien kierrätystä koskeva lohkokohtainen toimenpide

Altakastelua koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä peltoalueen vesitaloutta on säädeltävä kokonaisvaltaisesti salaojajastojen kautta tapahtuvan kastelun ja säädetyin kuivatuksen avulla.

Kuivatusvesien kierrätystä koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä peltoalueelta kertyvät valumavedet on varastoitava kevätvalunnan ja rankkasateiden aikana erilliseen tilavuudeltaan riittävän suureen valumavesiä keräävään altaaseen, josta ne kuivana kaute-na johdetaan kasteluvetenä takaisin pellolle.

Altakastelun tai kuivatusvesien kierrätyksen hoitotoimenpiteenä ojastoihin on johdettava kasteluvettä luonnonvesistä pumpaamalla tai painovoimaisesti johtamalla. Kasteluvesi voidaan johtaa salaojajastoon joko ojaston ylä- tai alapäästä. Vesi on padottava säätökaivojen tai muiden padotuslaitteiden avulla alueen salaojajastoihin, joista se imeytyy maaperään. Kasteluveden johtamisessa alueelle on otettava huomioon sää- ja kasvuolosuhteet sekä viljelytoimenpiteet. Kuivatusvesien kierrätyksessä lisäveden hankintapaikasta tai erillisestä varastoaltaasta peräisin oleva vesi on johdettava peltoalueelle altakastelujärjestelmän avulla sää- ja kasvuolosuhteet sekä viljelytoimenpiteet huomioiden.

Altakastelun tai kuivatusvesien kierrätyksen toteutuksesta on pidettävä kirjaa, johon on merkittävä säätö-, hoito- ja huoltotoimenpiteet ja niiden ajankohta. Kirjanpito voidaan merkitä myös lohkokohtaisiin muistiinpanoihin.

Aktiiviviljelijän on säädettävä padotuskorkeutta asianmukaisesti ja huolehdittava mahdollisesta lisäveden johtamisesta ja laitteiden kunnosta. Tavoitteena on oltava viljelytoimenpiteet ja kevään sulamisvesien vaatiman varastotilavuuden huomioon ottava, mahdollisimman korkea pohjaveden pinnan taso.

Puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä koskeva lohkokohtainen toimenpide

Puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on toteutettava ilmoittamallaan lohkoilla vähintään yhtä liitteessä 4 tarkoitetuista biologisista tai mekaanisista torjuntamenetelmistä. Torjuntamenetelmän on oltava sellainen, että se vähentää kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvaa riskiä ympäristölle tai ihmisten terveydelle. Aktiiviviljelijän on valittava vähintään yksi seuraavista torjuntamenetelmistä:

- 1) mekaanisesti levitettävien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien tai tuholaisien torjunnassa;
- 2) kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate yksivuotisilla kasveilla;
- 3) hyönteisverkot;
- 4) pölyttäjähönteisten levittämien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien torjunnassa;
- 5) makroeliötuotteiden käyttö kasvintuhoojien torjunnassa;
- 6) kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla.

Ympäristösitoumuksen kohteena olevalle korvauskelpoiselle kasvulohkolle saa valita vain yhden torjuntamenetelmän kerrallaan ja sitä on käytettävä koko kasvulohkolla. Toimenpiteen toteutuspinta-ala saa vaihdella vuosittain viljelytilanteen mukaan.

Aktiiviviljelijän on laadittava viimeistään 31 päivänä toukokuuta vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma lohko- ja kasvikohtaisesti. Suunnitelmasta tulee selvittää, mitä vaihtoehtoisen kasvinsuojelun menetelmää on suunniteltu käytettävän kullakin kasvialajilla ja lohkolle sekä kuvaus, mitä seurannan apuvälineitä lohkolle käytetään vaihtoehtoisen kasvinsuojelumenetelmän tarpeen ja onnistumisen seurantaan. Ennakkosuunnitelmaan on kirjattava tilanteet, joissa vaihtoehtoista kasvinsuojelumenetelmää voitaisiin täydentää muilla menetelmillä. Muiden menetelmien käyttö tulee aina perustua vaihtoehtoisen menetelmän tehon riittävän pitkään seurantaan ja todettuun täydennystarpeeseen, joista tulee olla merkinnät lohkokirjanpidossa.

Mikrobiologisiin valmisteisiin tai makroeliöiden käyttöön perustuvia puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä käytettäessä on hankittava jokaisena sitoumusvuonna menetelmän mukaiset valmisteet tai torjuntaeliöt. Jos kasvinsuojelumenetelmään kuuluu mehiläisten käyttäminen valmisteen levityksessä, alueella on oltava mehiläispesä viljelykasvin kukinta-aikaan vähintään kaksi kappaletta hehtaaria kohden. Mehiläispesässä on oltava asianmukainen kasvinsuojeluaineen levitinlaite sekä erilliset ulostulo- ja sisäänmenoaukot mehiläisille. Jos kasvinsuojelumenetelmänä on hyönteisverkkojen käyttö, on käytettävä hyönteistorjuntaan tarkoitettuja verkkoja, joiden on katettava koko se ala, jolla toimenpidettä toteutetaan.

Kattamismenetelmiä käyttävän aktiiviviljelijän on katettava yksivuotisten puutarhakasvien rivit ja monivuotisten kasvien rivit tai rivivälit ilmoittamiltaan lohkoilta riittävällä katteella koko kasvukauden ajan. Kattamismenetelmiä käytettäessä maanpinta on katettava yksivuotisten puutarhakasvien rivien kohdilta oljella, hakkeella, ruohosilpulla, biohajoavalla kalvolla, katepaperilla tai muulla maaperälle haitattomalla orgaanisella materiaalilla. Monivuotisten kasvien maanpinta on katettava rivien kohdilta oljella, hakkeella, ruohosilpulla, biohajoavalla kalvolla, katepaperilla, riviväleihin perustettavalla leikattavalla nurmikatteella tai muulla maaperälle haitattomalla orgaanisella katteella. Leikattava nurmikate monivuotisten kasvien rivivälissä voi olla myös kukinnan jälkeen niitettävä kukkakaista. Lohkon voi kattaa kokonaan tai lohkoista voi kattaa vain rivin tai rivivälin. Kattamismenetelmiä käytettäessä ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita rikkakasvien torjuntaan.

Edellä 5 momentissa tarkoitettu katevaatimus on täytettävä viimeistään 30 päivänä kesäkuuta. Esikasvin vaativilla kasveilla sekä salaattikasveilla, kiinankaalilla, kukkakaalilla tai parsakaalilla katevaatimus on täytettävä viimeistään 31 päivänä heinäkuuta. Kate on säilytettävä sadonkorjuuseen asti. Leikattavan nurmikatteen on oltava peittävä viimeistään sadonkorjuun hetkellä. Katetun rivin tai rivivälin katemateriaalin on peitettävä katetavan maan pinnasta 90 prosenttia. Leikattava nurmikate on pidettävä lyhyenä leikkaamalla se kasvukauden aikana riittävän usein.

Aktiiviviljelijän on tehtävä lohkokohtaisia muistiinpanoja kasvuston tai kasvituhoojien tarkkailusta ja torjunnasta sekä tarvittaessa pystyttävä osoittamaan ostokuitti tiettyjen valmisteiden hankinnasta tai urakointityöstä.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava suunnitelma-asetuksen liitteen III hoitovaatimusta 7 ja kasvinsuojeluaineista annetun lain 7 §:ää, 12 §:n 2 momenttia, 14 §:n 1–4 momenttia ja 17 §:n 1 momenttia.

31 §

Lintupeltoja koskeva lohkokohtainen toimenpide

Lintupeltoja koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä aktiiviviljelijän on viljeltävä luonnonvaraisten kurkien, hanhien tai joutsenten suosimia tuotantokasveja tavanomaisen viljelykäytännön mukaan tavoitteena normaalisatoa tuottava kasvusto.

Toimenpidettä voidaan toteuttaa lohkoilla, jotka on tunnustettu paikkatietoaineiston perusteella edellä mainittujen lintujen merkittäviksi muutonaikaisiksi levähdys- ja ruokailupaikoiksi. Aktiiviviljelijän on ilmoitettava ne viljelyssä olevat lohkot, joilla kurjet, hanhet tai joutsenet saavat ruokailla häiriöttömästi. Tila voi ilmoittaa lintupelloiksi enintään 50 prosenttia tilan korvauskelpoisesta maatalousmaasta, joka on maankäyttölajiltaan peltoa. Alue voi koostua yhdestä tai useammasta lähekkäin sijaitsevasta saman korvausensaajan perus- tai kasvulohkosta. Ilmoitettavan alan tulee olla vähintään 10 hehtaaria.

Lohkon viljelytoimenpiteet on ajoitettava ja toteutettava lintuja häiritsemättä. Lintujen saapumista lohkolle ei saa estää ennalta ja niiden tahallinen häirintä ei ole sallittua. Lohkolla olevan markkinakelpoisen sadon korjuu on sallittua.

Aktiiviviljelijän on dokumentoiva lohkon kasvuston käyttö laajamittaiseen lintuparviin levähdykseen ja lintujen laajamittaiseen ravinnonhankintaan. Lohkolla tai sen osalla on oltava havaittavissa tuotantokasvin selvää laadullista tai määrällistä vaurioitumista.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava luonnonsuojelulain 9, 13, 15 ja 17 §:ää, 24 ja 25 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä, 29 ja 30 §:ää, 47 §:n nojalla tehtyjä lintuja koskevia suojelupäätöksiä, 64 a ja 65 b §:ää sekä 65 c §:n nojalla tehtyjä päätöksiä.

4 luku

Ympäristösopimuksen yleiset edellytykset

32 §

Ympäristösopimuksen sopimuskausi ja -vuosi

Ympäristösopimuksen sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1 päivänä toukokuuta sinä vuonna, kun sopimusta haetaan. Sopimuskausi ja -vuosi päättyvät huhtikuun 30 päivänä.

Jos kyseessä on eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettu ympäristösopimus, sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1 päivänä tammikuuta ja päättyvät 31 päivänä joulukuuta.

33 §

Ympäristösopimuksen voimassaolo

Ympäristösopimus tulee voimaan sopimuskauden alkaessa. Hakemus ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen erillinen päätös muodostavat hyväksytyin voimassaolevan sopimuksen. Sopimus ei pysy voimassa, jos sopimuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen vuosittaista maksua ei haeta, paitsi jos maksun hakematta jättäminen on aiheutunut eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 13 §:n 2 momentissa tarkoitetusta syystä.

34 §

Ympäristösopimukseen sisällytettävät toimenpiteet

Ympäristösopimusten tekemisen ja muuttamisen edellytyksenä on, että se on tarkoituksenmukaista sopimukselle Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmassa vuosille 2023–2027 asetettujen tavoitteiden sekä luonnonvarojen kestävä käytön ja ympäristön tilan kannalta. Ympäristösopimukseen sisällytettävien toimenpiteiden on ylitettävä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 4 §:ssä tarkoitetut vaatimukset. Ympäristösopimus ei voi sisältää toimenpiteitä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea tai jotka viljelijä on veloitettu tekemään muun lainsäädännön perusteella.

Ympäristösopimuksessa on peruslohkoittain määriteltävä alueet, joita sopimus koskee.

35 §

Hoitosuunnitelma

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun ympäristösopimuksen on perustuttava kirjalliseen hoitosuunnitelmaan, jossa on esitettävä lohkokohtaiset toimenpiteet jokaiselle sopimusvuodelle. Suunnitelmassa on otettava huomioon koko sopimusalue ja sen puusto.

Hoitosuunnitelmassa on oltava liitteenä:

1) suunnitellun hankkeen ja suunnitellun hoidon yleiskuvaus ja tavoitteet, joiden perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja tai merkitystä maatalouden vesiensuojelussa;

2) suunnitelma, jossa kuvataan ympäristösopimuksen ehtojen mukaiset yksilöidyt perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet lohkokohtaisesti tai hoitokokonaisuuksittain ja niiden toteutusaikataulu vuosittain, puustoon kohdistuvat hakkuut ja muut toimenpiteet, hoidon vaatima välivuosi laidunnuksessa sekä selostus, miten toimenpiteet edistävät ympäristösopimuksen tavoitteiden saavuttamista;

3) selvitys toimenpiteistä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea.

Jos hakemus koskee 60 §:ssä tarkoitettua valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi luokitellun perinnebiotoopin hoitoa, hoitosuunnitelmaan on liitettävä 41 §:ssä tarkoitettua perinnebiotooppi-inventointia toteuttavan viranomaisen lausunto, josta käyvät ilmi hoitosuunnitelmaan sisältyvät valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaat alueet. Hoitosuunnitelmaan ei tarvitse liittää edellä tarkoitettua lausuntoa, jos tieto alueen arvosta on saatavissa Ruokaviraston ylläpitämästä verkkopalvelusta, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa.

Hoitosuunnitelmaksi voidaan hyväksyä myös Metsähallituksen tai elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen toimenpide- tai työkohdesuunnitelma, jos se täyttää 1 ja 2 momentissa säädetyt edellytykset.

36 §

Muistiinpanovelvollisuus

Sopimusalueella toteutettavista toimenpiteistä on tehtävä muistiinpanoja lohkokohdaisesti tai hoitokokonaisuuksittain sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan, jos on kyse eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista ympäristösopimuksista. Muistiinpanoihin on kirjattava vuosittain vähintään lohkon nimi, tunnus ja pinta-ala sekä tehdyt toimenpiteet, niiden toteuttamisaika ja kesto sekä laiduntavien eläinten keskimääräinen määrä laidunkauden aikana.

37 §

Sopimusalan muuttaminen

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin ympäristösopimuksiin saa lisätä valtion talousarvion määrärahatilanne huomioon ottaen sopimukseen soveltuvaa alaa. Alan lisäämisen on oltava ympäristösopimuksen toteuttamisen kannalta tarkoituksenmukaista ja lisättävän alan osalta on tehtävä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitettu hallinnollinen tarkastuskäynti.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista ympäristösopimuksista saa poistaa alaa, jos alan hallinta siirretään toiselle ja jos sopimukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitettua vähimmäisalan. Ympäristösopimukseen sisältyvän alan, jonka sopimusehtojen mukaista hoitoa ei enää jatketa ja joka jää sopimuksen tekijän hallintaan, saa poistaa sopimuksesta.

38 §

Ympäristösopimuksen muuttaminen

Jos kyseessä on eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu ympäristösopimus, sopimuksen mukaisia toimenpiteitä voidaan tarvittaessa tarkentaa sopimuksen voimassaoloaikana, jotta sopimukselle asetetut tavoitteet eivät vaarantuisi. Tarkentaminen ja perinnebiotoopin arvoluokan muuttaminen voidaan tehdä korvauksen saajan hakemuksesta tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen aloitteesta ennen seuraavan sopimusvuoden alkua. Tarkentamista on haettava tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 3 luvussa säädettyä menettelyä noudattaen.

Jos poikkeuksellisista luonnonolosuhteista tai muusta ylivoimaisesta esteestä johtuen voimassa olevan ympäristösopimuksen suunnitelman mukainen laiduntaminen ei ole mahdollista tai se aiheuttaisi haittaa sopimusalueen luontoarvoille, tarkoituksenmukaista kohteen korvaavaa hoitoa tai sopimuksen päättämistä on haettava erikseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta.

39 §

Toimenpidesuunnitelman muuttaminen

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa tarkoitettua ympäristösopimuksen muuttamisen edellytyksenä on, että maa- ja metsätalousministeriö hyväksyy toimenpidesuunnitelman muutoksen.

Hallinnollinen tarkastuskäynti

Tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 20 §:n 7 momentissa tarkoitettuna hallinnollisen tarkastuskäynnin perusteella eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua ympäristösopimuksesta voidaan poistaa sopimukseen sisältyviä lohkoja ja hoitosuunnitelmaan sisältyviä tarpeettomia toimenpiteitä tai lisätä toimenpiteitä. Jos lisättävä toimenpide koskee aitaamista, raivaamista tai petoaidan rakentamista, lisääminen voidaan tehdä tuenhakijan hakemuksesta vasta seuraavana tukivuonna. Hallinnollisen tarkastuskäynnin perusteella voidaan myös rajata tai lisätä sopimukseen sisältyvää alaa.

5 luku

Ympäristösopimusten yksityiskohtaiset ehdot*Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus*

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus voidaan tehdä laiduntamalla tai niittämällä hoidettavasta perinnebiotoopista, luonnonlaitumesta, luontoarvoiltaan monimuotoisesta tai maisemaltaan merkittävästä peltojen reuna-alueesta, pellon ja tien tai pellon ja vesistön välisestä reuna-alueesta tai peltoalueiden metsäsaarekkeesta, maatalousympäristön uhanalaisen lajiston säilymistä edistävästä kohteesta, maatalousympäristön muinaismuistokohteesta sekä pitkäaikaiseen maankäyttöön liittyvästä maaseudun kulttuuriperinnön hoitokohteesta. Ympäristösopimukseen voidaan sisällyttää hoidon tavoitteiden kannalta riittävät uhanalaisen lajin esiintymän, muinaismuiston tai kulttuuriympäristökohteen reuna-alueet. Ranta-alueella veden puoleisena sopimusalueen rajana käytetään eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 20 §:n 2 momentin 5 ja 12 kohdassa tarkoitettua rajaa.

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaa ympäristösopimusta ei voi tehdä kohteista, joilla ei ole selviä edellytyksiä luontaisen maatalousympäristön lajiston tai maiseman tulokselliseen edistämiseen hoitotoimenpiteillä, eikä kohteisiin, jotka ovat ensisijaisesti metsätalouskäytössä. Ensisijaisesti metsätalouskäytössä olevia kohteita ovat:

- 1) ensisijaisesti puuntuotantoa varten hoidettavat kohteet;
- 2) lajistoltaan ja ikärakenteeltaan yksipuoliset metsät;
- 3) metsät, joiden kenttäkerros koostuu valtaosin varvuista;
- 4) havupuumetsät, joilla ei ole maastossa selvää merkkiä laidunhistoriasta;
- 5) reunavyöhykkeet ja metsäsaarekkeet, joilla ei ole selviä toimenpiteen mukaisella hoidolla edistettävissä olevia monimuotoisuus- tai maisema-arvoja.

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen ei voi sisällyttää viljeltyjä pihanurmikoita tai puutarha- ja puistokäytössä olevia alueita tai laajoja yhtenäisiä avokallioita taikka tukikelvotonta alaa, joka on kooltaan yli 100 neliometriä tai joka on erotettavissa ilmakuvulta. Ympäristösopimusta ei voi tehdä kohteista, jotka hoidetaan vain raivaamalla tai aitaamalla. Ilman laidunnusta niittämällä hoidettava kohde voidaan hyväksyä ympäristösopimukseen. Ympäristösopimusta ei voi tehdä latojen säilyttämisestä, ylläpitämisestä tai kunnostamisesta. Ympäristösopimusta ei voi tehdä alueesta, jossa on suuri petopaine, ellei eläinten hyvinvoinnista voida huolehtia asianmukaisella petoaidalla tai muilla järjestelyillä. Ympäristösopimusta ei voi tehdä, jos

toisesta julkisesta rahoituslähteestä rahoitetut kunnostustoimenpiteet ovat kesken tai aluetta hoidetaan edellä mainitulla tuella.

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen tekemisen edellytyksenä on, että suunnitellut hoitotoimenpiteet ovat tarkoituksemukaisia luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja ympäristön tilan kannalta. Sopimusaluetta on hoidettava ja kunnostettava 35 §:ssä tarkoitetun suunnitelman ja ympäristösopimuksen mukaisesti. Suunnitelmaan voidaan sisällyttää tilan viljelyhistoriaan kuuluvien rakennelmien, muinaismuistojen sekä niiden lähiympäristöjen hoitoa. Hoito ei saa vaarantaa alueen tai kohteen suojelun perusteena olevia arvoja.

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella voidaan maksaa hoitokorvausta ja erillistä aitaamis- tai raivaamiskorvausta.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava luonnonsuojelulain 9, 13, 15 ja 17 §:ää, 24 ja 25 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä, 29 ja 30 §:ää, 47 §:n nojalla tehtyjä lintuja koskevia suojelupäätöksiä, 64 a ja 65 b §:ää sekä 65 c §:n nojalla tehtyjä päätöksiä ja Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 12 ja 15 §:ää.

42 §

Perinnebiotoopit

Perinnebiotoopilla tarkoitetaan kalliokettoa, kettoa, niittyä, rantaniittyä, lehdesniittyä, hakamaata, metsälaidunta tai nummea, jossa on nähtävissä selviä merkkejä aiemmasta laidunnuksesta tai alueen käytöstä karjan rehuntuotantoon. Nummella tarkoitetaan saaristossa ja rannikkoseudulla esiintyvää varpu- tai jäkälävaltaista, puutonta tai lähes puutonta kasvillisuutta. Kalliokedolla tarkoitetaan ohuen maakerroksen peittämällä kalliopinnoilla esiintyviä, laidunnuksen tai niiton muovaamia pienialaisia puuttomia tai vain reunaosiltaan puustoisia niittyjä.

Arvokkaalla perinnebiotoopilla tarkoitetaan perinnebiotooppia, joka on perinnebiotooppien inventoinnissa 2019–2022 ja sitä valmistelleissa inventoinneissa vuodesta 2016 alkaen määritelty valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi perinnebiotoopiksi tai jonka elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on arvioinut arvoltaan vastaavaksi, ja joka nykytilassaan täyttää arvokkaan perinnebiotoopin määritelmän. Perinnebiotoopin arvon määrittämisessä on käytettävä edellä tarkoitettujen inventoinnin kriteereitä.

Metsälaitumesta voidaan tehdä maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus, jos

- 1) puusto koostuu eri ikäisistä lehti- tai havupuista ja laho- ja kolopuita on enemmän kuin talousmetsässä yleensä;
- 2) metsälaitumella on valoisia aukkoja, joissa kasvaa niittykasveja;
- 3) metsälaitumella esiintyy ruohoja ja heiniä enemmän kuin vastaavalla metsätyypillä yleensä; tai
- 4) aluetta koskeva Metsähallituksen tai elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen toimenpide- tai työohjelmasuunnitelma sisältää tasaikäisen lehtipuuvaltaisen puuston monipuolistamiseen liittyviä toimia ja edellä mainittu suunnitelma täyttää 35 §:ssä säädetyt edellytykset.

Metsälaitumia ovat 3 momentissa tarkoitettujen kohteiden lisäksi vanhat kaskimetsät, joille on tyypillistä koivu- tai leppävaltaisuus ja kaskeamiseen liittyvät kiviröykkiöt sekä laidunkäytöstä poistuneet metsät, joilla on ollut pitkään jatkunut laidunhistoria ja jotka ovat kunnostettavissa 3 momentissa säädetyt edellytykset täyttäväksi metsälaitumeksi.

43 §

Luonnonlaitumet ja reunavyöhykkeet

Luonnonlaitumella tarkoitetaan maankäyttölajiltaan peltoa olevan alan ulkopuolista laidunta, jota käytetään karjan rehuntuottoon ja jota ei nykytilassaan voida luokitella perinnebiotoopiksi tai kunnostettavaksi perinnebiotoopiksi. Luonnonlaitumia ovat myös reunavyöhykkeet ja metsäsaarekkeet. Luonnonlaitumesta voidaan tehdä maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva ympäristösopimus, jos sillä on muusta ympäristöstä erottuvia luonto- tai maisema-arvoja, joita voidaan edistää laidunnuksella tai niitolla. Luonnonlaitumen tulee sijaita maatalousympäristöön kuuluvassa maisemakokonaisuudessa.

Ympäristösopimukseen sisältyvien reunavyöhykkeiden on sijaittava maatalousympäristössä peltoalueen ja metsän, peltoalueen ja tien tai peltoalueen ja vesistön välisellä, peltoalueen ulkopuolisella alueella. Reunavyöhyke voi olla keskimäärin enintään 20 metriä leveä, mutta erityisestä syystä peltoalueen ja vesistön tai peltoalueen ja tien välinen alue voi olla keskimäärin enintään 40 metriä leveä. Peltoalueilla sijaitsevien metsäsaarekkeiden enimmäiskoko voi olla enintään yksi hehtaari.

44 §

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen sisältyvät hoitotoimenpiteet

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen ehtona on, että hoitotoimenpiteillä säilytetään tai edistetään sopimusalueen tavanomaista arvokkaampia luonto- tai maisema-arvoja hoitamalla kasvi- ja eläinlajien säilymisen ja lisääntymisen sekä maatalousympäristön kannalta tärkeitä alueita tai kohteita. Toimenpiteiden on perustuttava paikallisen luonnon edellytyksiin ja toteutuksessa on kiinnitettävä huomiota alueellisiin erityispiirteisiin, maisemaan ja kulttuuriperinteeseen.

Sopimusaluetta on hoidettava laiduntamalla tai niittämällä vuosittain. Hoitotoimia voivat lisäksi olla 35 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun hoitosuunnitelman mukaisesti niittojätteen korjuu, puiden ja pensaiden ylläpitorivaus, raivausjätteen korjuu, lehtipuiden lehdestys ja muut vastaavat toimenpiteet.

Sopimusaluetta ei saa muokata, lannoittaa tai käsitellä kasvinsuojeluaineilla. Sopimusalueella ei saa toteuttaa sellaista puuston hakkuuta, joka ei sisälly hoitosuunnitelman mukaisiin luonnon monimuotoisuutta ja maisemaa edistäviin raivauksiin. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tapauskohtaisesti sallia vesakon kemiallisen torjunnan kantokäsittelynä tai jättiputken kasvuston kemiallisen torjunnan. Aluetta ei saa ojittaa tai metsittää.

Jos alueella on tiedossa oleva luonnonsuojelulaissa tarkoitetun uhanalaisen kasvi- tai eläinlajin tai luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY liitteen IV a mukaisen tiukasti suojellun eläinlajin esiintymispaikka tai sopimusalue sijaitsee luonnonsuojelulain 64 §:ssä tarkoitetulla Natura-alueella, korvauksen myöntävän viranomaisen on selvitettävä sopimusalueelle suunniteltujen hoitotoimenpiteiden soveltuvuus suojelun perusteena oleville luontotyypeille ja lajeille.

Perinnebiotoopiksi luokitellun alueen ja uhanalaisen lajin esiintymän hoito tulee suunnitella ja toteuttaa siten, että hoito on ensisijaisesti eduksi alueen maatalousluonnon monimuotoisuudelle. Muunlaisilla kohteilla maiseman hoito voi olla ensisijainen tavoite. Perinnebiotoopeilla ja luonnonlaitumilla voidaan toteuttaa myös kulotusta ja muita erityisiä hoitokeinoja. Niitetty kasvillisuus ja raivaustähteet on korjattava pois, ellei hyväksytyssä suunnitelmassa perustellusti muuta edellytetä.

Aluetta, jota koskevan ympäristösopimuksen tavoitteena on maatalousympäristön uhanalaisten lajien elinolosuhteiden edistäminen, sekä maatalousympäristön muinaismuistokohdetta ja pitkäaikaiseen maankäyttöön liittyvää, maaseudun kulttuuriperintöä ylläpitävää luontokohdetta voidaan hoitaa ympäristösopimuksen tavoitteiden mukaan sekä laiduntamalla, niittämällä että raivaamalla. Hoitotoimenpiteenä ei saa olla pelkkä raivaaminen. Laidunnettuja alueita on hoidettava 46 §:ssä säädetyllä tavalla.

Sopimusalueella toteutettavista hoitotoimenpiteistä on pidettävä sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan hoitopäiväkirjaa tai tiedot on merkittävä lohkokohtaisesti muistiinpanoihin.

Hoitotoimenpiteet on aloitettava jokaisella ympäristösopimukseen sisältyvällä loholla ensimmäisenä sopimusvuotena, ellei hyväksyty suunnitelma muuta edellytä.

45 §

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimukseen sisältyvät kunnostustoimenpiteet

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimuksen hoitosuunnitelmaan voi sisältyä alueen aitaamista, petoaidan rakentamista ja peruskunnostusraivausta suunnitelman mukaisen hoidon mahdollistamiseksi. Edellä mainittuja toimenpiteitä saa toteuttaa kullakin loholla korkeintaan kerran sopimuskauden aikana. Yksivuotisia toimenpiteitä voidaan tarvittaessa lisätä hoitosuunnitelmaan sopimuskauden aikana, jos elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hyväksyy hoitosuunnitelman muutoksen. Edellä mainitut toimenpiteet on toteutettava kalenterivuoden loppuun mennessä.

46 §

Laidunnuksen toteuttaminen

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaan ympäristösopimuksen hoitotoimenpiteisiin kuuluva laidunnus on toteutettava siten, ettei se aiheuta alueen kasvillisuuden haitallista rehevöitymistä tai maaperän eroosiota. Rehevöitymisen ehkäisemiseksi laidunnettava perinnebiotooppi tai perinnebiotoopiksi kunnostettava alue on erotettava aidalla muista laidunnurmista. Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus voi tapauskohtaisesti sallia, että laidunnuksessa voidaan pitää sopimuskauden aikana vuoden tauko loispaineen pienentämiseksi tai uhanalaisen lajin säilymisen edistämiseksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tapauskohtaisesti sallia vanhan niukkavinteisen nurmen laidunnuksen yhdessä sellaisen alueen kanssa, jota koskee maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskeva sopimus, jos sopimusalue ei ole rehevöitymiselle altis. Sopimusalueita ei voi käyttää pelkästään yölaitumina eikä niitä saa käyttää talvella jaloittelualueena.

Sopiva laidunnuskauden aikainen eläinmäärä tiettyä pinta-alaa kohden (*laidunnuspaine*) on ympäristösopimusta tehtäessä varmistettava tapauskohtaisesti. Laidunnuspaine on pyrittävä sovittamaan sellaiseksi, että se vastaa mahdollisimman tarkoin laitumen tuottoa. Eläinten lukumäärä tiettyä laidunalaan kohti on sovittava niin, että eläimet pääsääntöisesti elävät laitumen tuoton varassa ilman lisärehua tai laidunkierto on järjestettävä niin, että laitumen ollessa loppuun syöty eläimet siirretään toiselle laitumelle. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi tapauskohtaisesti sallia vasikoiden ruokkimisen 1 päivästä elokuuta. Eläimille voidaan antaa kivennäisiä ja vitamiineja, jos ne sisältävät vähän fosforia ja niiden käytöstä ei aiheudu alueen rehevöitymistä. Mikäli kyseessä on rehevöitymiselle altis kohde, sopimuksenteon yhteydessä voidaan määrätä kivennäisten ja vitamiinien sijoituspaikat, ruokintapisteen kattaminen tai muita tarvittavia lisätoimia.

Keskimääräinen eläintiheys hehtaaria kohden erityyppisillä perinnebiotoopeilla arvioidaan koko laidunkauden ajaksi liitteessä 5 määritellyllä tavalla. Liitteessä 5 määritellyistä eläintiheyksistä voidaan poiketa, jos poikkeaminen voidaan perustella sopimusalueen yksilöllisillä olosuhteilla. Jos perinnebiotoopilla laidunnetaan lyhyemmässä jaksossa tai kiertolaidunnuksena, laidunvuorokausien kokonaismäärä on otettava huomioon eläintiheyttä laskettaessa.

47 §

Kulttuuriperinnön hoito

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen suunnitelmaan voidaan sisällyttää sopimusalueella sijaitsevien, perinteisten karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden ylläpitoa ja kunnostusta sekä alueen aitaamista ja muita laiduntamiseen liittyviä toimenpiteitä. Perinteisiä karjatalouteen liittyviä rakenteita ja rakennelmia ovat kiviaidat, kivisaarekkeet, riukuaidat, portit, veräjät, erilaiset heinän kuivatustelineet, suovat ja pielekset, karjasillat ja suoniittyjen patorakenteet sekä muut vastaavat rakenteet ja rakennelmat. Rakennelmia kunnostettaessa on säilytettävä paikalliset tyyppiratkaisut. Rakennelmat on kunnostettava mahdollisimman paljon alkuperäisiä materiaaleja ja työtapoja käyttäen.

48 §

Kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus

Kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus voidaan tehdä kosteikkoalueesta, tulva-alueen tai luonnonmukaistetun uoman tai kaksitasouoman alle jääneestä ja hoitotoimien kohteena olevasta maa-alasta, tulvatasanteesta tai tulvapellostä ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta. Ympäristösopimus voidaan tehdä myös pienten kosteikkojen, pohjapatojen, tulvapeltoalueiden ja suon kaltaiseksi alueeksi entiselle turvapelolle eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain (1360/2014) 9 §:ssä tai eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 9 §:ssä tarkoitetulla ei-tuotannollisten investointien korvauksella perustettujen kosteikkojen hoidosta.

Ympäristösopimus voidaan tehdä 1 momentissa tarkoitettujen kohteiden lisäksi kosteikkokohteesta:

1) joka on perustettu eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain 9 §:ssä tai eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 9 §:ssä tarkoitetulla ei-tuotannollisten investointien korvauksella;

2) jota on koskenut maatalouden ympäristötuesta annetun valtioneuvoston päätöksen (760/1995), luonnonhaittakorvauksesta ja maatalouden ympäristötuesta annetun valtioneuvoston asetuksen (644/2000) tai luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen (366/2007) mukainen erityistukisopimus monivaikutteisen kosteikon hoidosta, jos kohdetta on hoidettu erityistukisopimuksen ehtojen mukaisesti;

3) joka on pieni kosteikko tai tulvapelto, jonka osalta on ollut voimassa luonnonhaittakorvauksesta ja maatalouden ympäristötuesta annetun valtioneuvoston asetuksen tai luonnonhaittakorvauksista ja maatalouden ympäristötuista vuosina 2007–2013 annetun valtioneuvoston asetuksen mukainen erityistukisopimus luonnon monimuotoisuuden ja maiseman edistämisestä;

4) jota on koskenut eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitettu kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimus;

5) joka on perustettu muulla rahoituksella ja joka täyttää eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 9 §:ssä säädettyyn ei-tuotannollisten investointien korvaukseen oikeuttavan kosteikkokohteen ehdot.

Kosteikkojen hoitoa koskeva ympäristösopimusta ei voi tehdä:

- 1) vesiensuojelu- tai monimuotoisuusarvoja vailla olevien kastelualtaiden hoidosta;
- 2) alueen sellaisesta hoidosta, jossa tavoitteena on alueen muuttaminen järveksi tai lammeksi;
- 3) kohteesta, jossa valumavesien aiheuttaman kuormituksen voidaan katsoa olevan peräisin pääasiassa muualta kuin maataloudesta; tai
- 4) entisistä turvesoista, joilla on kasvatettu ruokohelpeä.

Jos on kyse entiselle turvepellolle suon kaltaiseksi alueeksi perustetusta kosteikosta, kosteikkojen hoitoa koskevan ympäristösopimuksen voi tehdä 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettua kohteesta.

Ympäristösopimuksen kohteena olevan alan hoidon on edistettävä maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä, hillittävä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla tai parannettava luonnoltaan yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta tai edistettävä riista-, kala- tai raputaloutta. Kosteikon hoidon päätavoite on yksilöitävä 35 §:ssä tarkoitettussa hoitosuunnitelmassa.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava sopimusalueella luonnonsuojelulain (1096/1996) 9, 13, 15 ja 17 §:ää, 24 ja 25 §:n nojalla tehtyjä suojelupäätöksiä, 29 ja 30 §:ää, 47 §:n nojalla tehtyjä lintuja koskevia suojelupäätöksiä, 64 a ja 65 b §:ää sekä 65 c §:n nojalla tehtyjä päätöksiä.

49 §

Kosteikon hoitotoimenpiteet

Kosteikkojen vuotuisia hoitotoimenpiteitä voivat olla lietteen poisto tarvittaessa ja mahdollisten kemiallisten saostusaineiden poisto ja lisäys, pohjapatojen muodostaminen, patojen ja uoman hoitotoimet, vedenpinnan sääntely sekä kosteikon tai uoman reuna-alueiden kasvillisuuden niitto, kasvijätteen poiskorjuu ja muut vastaavat toimenpiteet. Niittojäte voidaan käyttää hyödyksi.

Luonnonmukaistettujen uomien ja kaksitasouomien hoidossa on huolehdittava pohjapadoista, eroosiosuojauksista ja muista veden virtaamaa hidastavista rakenteista, uoman ja tulva-alueiden vedenjohtokyvystä sekä uoman reuna-alueiden kasvillisuuden hoidosta tai tulvasanteiden avoimuudesta. Tulva-alueilta on poistettava tarvittaessa kasvillisuutta tai sille laskeutunutta maa-ainesta. Kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi hoidettavilla kosteikoilla on huolehdittava tarkoituksenmukaisesta vedenpinnankorkeudesta.

Sopimusaluetta saa laiduntaa, jos se ei haittaa luonnon monimuotoisuutta tai vesiensuojelua. Laidunnuksesta aiheutuva eroosio on estettävä. Sopimusalueella ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita.

Kosteikon hoitotoimenpiteisiin voi sisältyä vieraslajien tehostettua torjuntaa.

Hoitosuunnitelmaan ei voida hyväksyä toimenpiteitä, joiden voidaan arvioida aiheuttavan haittaa luonnonsuojelulain 64 §:ssä tarkoitetuille Natura-alueille, luontotyypin sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY liitteissä 2, 4 ja 5 tarkoitetuille lajeille, luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY liitteessä 1 tarkoitetuille lajeille, uhanalaisille lajeille tai luontotyypeille, viljeltävien alueiden kuivatustilanteen heikkenemistä tai muuta vastaavaa haittaa toimenpidealueen ulkopuolella.

Hoitotoimenpiteet on toteutettava hyväksytyin 35 §:ssä tarkoitettua hoitosuunnitelman mukaisesti ja niistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa sitä mukaa kuin toimenpiteitä toteutetaan.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus

Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus voidaan tehdä itä-, länsi- ja pohjoissuomenkarjan, suomenvuohien, suomenlampaiden, ahvenanmaanlampaiden ja kainuunharmaslampaiden, suomenhevosten ja maatiaiskanujen kasvattamisesta. Viljelijän on pidettävä puhtasrotuisia alkuperäisrotueläimiä sopimuskauden ajan. Alkuperäisrotueläin on puhtasrotuinen, jos se on merkitty kunkin alkuperäisrodun kantakirjan pääosastoon eläinjalostustoiminnasta annetun lain (319/2014) 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Viljelijä voi vähentää ympäristösopimukseen kuuluvien eläinten määrää sopimuskauden aikana. Ympäristösopimuksesta poistettavista eläimistä on ilmoitettava kirjallisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle 14 kalenteripäivän kuluessa poistamisesta. Korvaus maksetaan niistä ympäristösopimukseen kuuluvista eläimistä, jotka ovat olleet viljelijän hallinnassa koko sopimuskauden ajan tai niitä korvaavista eläimistä. Ympäristösopimukseen kuuluvia eläimiä voi korvata sopimuskauden aikana viljelijän hallinnassa korvaushetkellä olevilla vastaavan rodun eläimillä. Eläin on korvattava 14 kalenteripäivän kuluessa siitä, kun korvattava eläin on poistunut hakijan hallinnasta tai eläin on kuollut. Korvaavan eläimen on oltava ympäristösopimuksen ehtojen mukainen korvaushetkestä lähtien.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimus voidaan tehdä puhtasrotuisista alkuperäisrotueläimistä, joilla on oltava todistus, josta ilmenee polveutumisen. Todistuksen voi antaa eläinjalostustoiminnasta annetun lain 3 §:ssä tarkoitettu kantakirjan pitäjäksi hyväksytty yhteisö.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen kohteena olevien nautojen ja lampaiden on pitänyt tuottaa puhtasrotuinen jälkeläinen kahden vuoden sisällä ennen eläimen sisällyttämistä sopimukseen. Suomenhevosten ja vuohien on pitänyt tuottaa puhtasrotuinen jälkeläinen kolmen vuoden sisällä ennen eläimen sisällyttämistä sopimukseen. Jälkeläisen tuottamiseksi katsotaan se, että eläin on poikunut elävän tai kuolleen jälkeläisen. Alkiotiineytystä tai –luovutusta ei katsota puhtasrotuisen jälkeläisen tuottamiseksi. Maatiaiskan osalta ympäristösopimukseen kuuluvien kanojen pitää kuulua sopimuskauden alusta lukien Luonnonvarakeskuksen koordinoimaan Maatiaiskan säilytysohjelmaan. Sopimuksen kohteena olevaan vähintään 20 maatiaiskan parveen pitää kuulua vähintään yksi maatiaiskukko.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevaan ympäristösopimukseen sisältyvien lampaiden ja vuohien osalta on oltava ajantasainen jalostussuunnitelma puhtasrotuisten eläinten jalostamiseksi tilalla. Lampaiden ja vuohien jalostussuunnitelmaan tulee sisältyä:

- 1) tilan eläinaineksen jalostustavoitteet;
- 2) alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen kohteena olevien puhtasrotuisten lampaiden ja vuohien huomioiminen jalostuksessa;
- 3) suunnitelma astutus- ja siemennysryhmistä, joissa käytetään saman rotuista pässiä tai pukkia;
- 4) syntyvien jälkeläisten sukulaisuusasteen huomioon ottaminen.

Jos nautan sukusiitosaste on alle 6,25 prosenttia, siitä voidaan tehdä alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimus. Sukusiitosasteen laskennassa on käytettävä kuutta vanhempaispolvea. Edellä 2 momentissa tarkoitettu kantakirjan pitäjäksi hyväksytty yhteisö antaa ympäristösopimukseen sisältyvästä nautaeläimestä sukusiitosastelaskelman.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen mukainen korvaus voidaan myöntää eläimestä, joka on tunnistettu ja rekisteröity tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta ("eläinterveysäännöstö") annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 102 ja 117 artiklassa sekä IV osan I osaston 2 luvun 1 jaksossa, Euroopan par-

lamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 täydentämisestä maaeläimiä pitäviä pitopaikkoja ja hautomoja sekä tiettyjen pidettävien maaeläinten ja siitosmunien jäljitettävyyttä koskevien sääntöjen osalta annetun komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/2035 22 ja 23 artiklassa, III osan I osaston 1 ja 2 luvussa, II osaston 1 ja 2 luvussa sekä IV osaston 1–3 luvussa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 soveltamissäännöistä tiettyjen pidettävien maaeläinten jäljitettävyyden osalta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/520 3, 13 ja 14 artiklassa, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) 2016/429, (EU) 2016/1012 ja (EU) 2019/6 soveltamissäännöistä siltä osin kuin on kyse hevoseläinten tunnistuksesta ja rekisteröinnistä sekä tällaisten eläinten tunnistusasiakirjojen mallien vahvistamisesta annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2021/963 9, 11 ja 12 artiklassa säädetyn mukaisesti sekä eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä annetun lain mukaisesti. Eläinten tulee olla ilmoitetussa pitopaikassa. Pitopaikan toimijan on noudatettava tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta (”eläinterveyssäännöstö”) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 102 ja 117 artiklassa säädettyä kirjaamis- ja säilyttämisvelvoitetta.

Viljelijän on korvausta hakiessaan ilmoitettava suomenhevosten ja maatiaiskanojen osalta niiden tavanomainen pitopaikka ja sen muutokset.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava eläinsuojelulain (247/1996) 4 §:n 1 momenttia, 5 §:n 1 momenttia, eläinsuojeluasetuksen (396/1996) 1 §:n 1 ja 4 momenttia, 3 §:n 1 momenttia ja 9 §:n 1 momenttia, nautojen suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (592/2010) 10 §:n 1 ja 3 momenttia, 13 §:n 1 ja 2 momenttia, lampaiden suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (587/2010) 8 §:n 1 momenttia, 12 §:n 1 momenttia, vuohien suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (589/2010) 8 §:n 1 momenttia, 11 §:n 1 momenttia, kanojen suojelusta annettua valtioneuvoston asetusta (673/2010) 6 §:ää, 9 §:n 1 momenttia ja hevosten suojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (588/2010) 6 §:n 1 momenttia, 7 §:n 2 ja 3 momenttia ja 9 §:ää.

51 §

Etusijajärjestys alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevia ympäristösopimuksia tehtäessä

Jos alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeviin ympäristösopimuksiin sisältyvien haettujen eläinryhmien määrä ylittää niihin käytettävissä olevan määrärahan, etusijalle asetetaan ne hakijat, joilla on ollut vastaava alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus hakua edeltävänä vuonna. Uusi vastaava alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus voidaan tehdä enintään samasta eläinmäärästä, –lajista ja –rodusta kuin mitä sisältyi edellisen vuoden sopimukseen.

52 §

Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus

Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus voidaan tehdä alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitäjän kanssa siemenlain (600/2019) 8 §:ssä tarkoitettuun kasvilajikeluetteluun hyväksytyjen nurmi- ja rehuksien, viljakasvien, juurikkaiden, siemenperunoiden, öljy- ja kuitukasvien sekä vihannesten maatiaislajikkeiden ja uhanalaisten vanhojen kauppalajikkeiden ja niiden muuntuneiden kantojen ylläpidosta. Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitäjän on huolehdittava lajikkeen ylläpidosta asianmukaisella tavalla.

Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen ehtona on, että viljelijä varastoi ja säilyttää vähintään kahden hehtaarin siementarvetta vastaavaa määrää alkuperäiskasvin kylvökelpoista siementä maatilalla. Siemenen ylläpitoerä on muodostetta-

va mahdollisimman hyvälaatuisesta siemenestä ja se on uusittava erän loppuessa tai siemenen itävyyden alentuessa.

Ylläpidon on tapahduttava viljelijän tavanomaisesti käyttämin menetelmin. Ylläpito viljelystä ei tarvitse perustaa joka vuosi. Ylläpidettävästä lajikkeesta voi olla myös muuta tuotantoa, josta korjataan sato markkinointia tai omaa käyttöä varten. Nurmikasvin yksittäisen ylläpito viljelyksen ikä voi olla korkeintaan kolme perustamisvuoden jälkeistä vuotta. Ylläpitoerän lisäksi nurmelta voidaan muina vuosina korjata joko nurmirehusato tai siemensato markkinointitarkoitusta varten.

Viljelijän on tehtävä alkuperäiskasvilajikkeen ylläpidosta muistiinpanoja, joista on mahdollista tarkastaa ylläpidon tilanne. Muistiinpanojen on katettava kaikki perussiemennä tai lisäysmateriaalia edeltävät lajikkeen sukupolvet.

Toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava siemenlain nojalla annettuja säännöksiä alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitäjän velvoitteista.

53 §

Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmia koskeva ympäristösopimus

Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmia koskeva ympäristösopimus voidaan tehdä kansallisesti arvokkaiden maa- ja puutarhatalouden kasvien ja pohjoisten maataislajikkeiden kasvullisesti lisättävien geenivarakasvien sekä Suomen pohjoisiin ilmasto-olosuhteisiin sopeutuneiden ja vanhojen uhanalaisten kauppalajikkeiden turvallisesta säilyttämisestä ja ylläpidosta. Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu ympäristökorvauksen saaja voi hyväksytyyn toimenpidesuunnitelman mukaisesti antaa ylläpito mahdollisuuden ulkopuoliselle taholle ja korvata kasvatuksesta aiheutuvia kustannuksia ylläpitäjälle. Ylläpitäjiä voivat olla yksityiset henkilöt, yhdistykset, yhteisöt ja muut vastaavat tahot. Ylläpito ei voi koskea sellaista alkuperäiskasvilajiketta, josta maksetaan ympäristökorvausta 52 §:ssä tarkoitettun toimenpiteen perusteella.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettun toimenpidesuunnitelman tulee sisältää:

- 1) keinot, joilla tunnistetaan säilytettävät kokoelmat;
- 2) säilytettävät kokoelmat ja niille maksettavat korvaukset;
- 3) keinot, joilla edistetään tietojen vaihtoa kokoelman hyväksytyjen toimijoiden kanssa;
- 4) viestintää säilytettävien kasvigeenivarojen hyödyistä ja suojelun tarpeesta kansalaisille.

Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmiin voi sisältyä seuraavia kasvilajeja:

- 1) hedelmäpuista omena-, luumu-, kriikuna-, päärynä-, hapankirsikkapuut;
- 2) marjakasveista karviainen, musta- ja punaherukka, tyrni, vadelma, mesivadelma, ukkomansikka ja muut vastaavat marjakasvit;
- 3) vihanneksista raparperi, piparjuuri, sipulit;
- 4) humala;
- 5) yrtit, rohdokset ja viherrakentamisen kasvit sekä eräät muut kansallisen kasvigeeni-varaohjelman asiantuntijatyöryhmien arvioinnin perusteella pitkäaikaissäilytykseen valitut lajit.

Varmuuskokoelmiin sisältyviä kasvikantoja on hoidettava Luonnonvarakeskuksen laatimien Suomen kansallisten kasvigeenivarojen pitkäaikaissäilytysohjeiden mukaisesti.

54 §

Alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskeva ympäristösopimus

Alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskeva ympäristösopimus voidaan tehdä suomalaisten alkuperäisrotujen geenivarojen pitkäaikaisesta säilyttämisestä geenipankissa.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu ympäristökorvauksen saaja voi hyväksytyyn toimenpidesuunnitelman mukaisesti antaa ylläpitomahdollisuuden ulkopuoliselle taholle ja korvata säilyttämisestä aiheutuvia kustannuksia ylläpitäjälle. Ylläpitäjä voi olla keinosiemennysorganisaatio tai eläinlääkäri taikka muu vastaava taho.

Eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen toimenpidesuunnitelman tulee sisältää:

- 1) keinot, joilla tunnistetaan säilytettävät eläingenivarat;
- 2) geenipankissa säilytettävän eläimien perimän (in vitro) säilyttämisestä maksettavat korvaukset;
- 3) viestintää säilytettävien eläingenivarojen hyödyistä ja suojelun tarpeesta kansalaisille;
- 4) toimenpiteitä pohjolan tummanmehiläisen emokasvatukseen;
- 5) toimenpiteitä pohjolan tummamehiläisen luonnossa esiintyvien geenivarakokoelmien arviointiin, suunnitteluun ja ylläpitoon;
- 6) toimenpiteitä, jotka tukevat suomenhevosen rotuisten työhevosten kantakirjaamattomien eläinten kantakirjausta.

Alkuperäisrotujen perimän säilytyksessä on noudatettava Luonnonvarakeskuksen laatimien Suomen maa-, metsä- ja kalatalouden kansallisen geenivaraohjelman eläingenivarasektorin eri lajien ja rotujen geeniperimän pitkäaikaissäilytyksen tavoitteita ja periaatteita.

6 luku

Ympäristökorvauksen maksaminen

55 §

Ympäristökorvauksen maksaminen ympäristösitoumuksen perusteella

Ympäristökorvaus voidaan maksaa ympäristösitoumukseseen sisältyvistä korvauskelpoisista aloista, jotka on ilmoitettu vuosittain tukihakemuksella Ruokaviraston määräämällä tavalla ja jotka ovat aktiiviviljelijän hallinnassa kyseisenä vuonna viimeistään 15 päivänä kesäkuuta. Ympäristökorvaus voidaan maksaa pelto- ja puutarhakasvien viljelyksessä olevasta maankäyttölajiltaan peltoa olevasta alasta, joka on eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:ssä tarkoitettua maatalousmaata. Aktiiviviljelijä voi vuosittaisessa tukihakemuksessa ilmoittaa, että jonkin peltoalan osalta korvauksen maksua ei haeta, jos eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettu pinta-alavaatimus silti täyttyy.

56 §

Ympäristösitoumukseseen sisältyvät alat, joista ympäristökorvausta ei makseta

Ympäristökorvausta tilakohtaisesta toimenpiteestä ei makseta:

- 1) kasvimaasta;
- 2) kesannosta;
- 3) puuvartisten energiakasvien alasta;
- 4) muun hampun kuin Euroopan unionin kokonaan rahoittamaan perustulotukeen oikeuttavan hampun alasta;
- 5) alasta, jota koskee 25 §:ssä tarkoitettu suojavyöhyke;
- 6) alasta, jota koskee Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:n 1 momentin 2–4 kohdassa tarkoitettu ekojärjestelmä.

Ympäristökorvauksen maksaminen lohkoکوhtaisista toimenpiteistä

Lohkoکوhtaisesta toimenpiteestä maksetaan ympäristökorvausta siitä alasta, jolla toimenpidettä on toteutettu.

Jos aktiiviviljelijä on valinnut 10 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen, ympäristökorvausta maksetaan enintään 20 prosentista ympäristösitoumuksen kohteena olevasta korvauskelpoisesta peltoalasta. Jos aktiiviviljelijä on valinnut 10 §:n 2 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen, ympäristökorvausta maksetaan enintään 30 prosentista ympäristösitoumuksen kohteena olevasta korvauskelpoisesta peltoalasta. Jos aktiiviviljelijä on valinnut 10 §:n 3 kohdassa tarkoitetun toimenpiteen, ympäristökorvausta maksetaan enintään 80 prosentista ympäristösitoumuksen kohteena olevasta korvauskelpoisesta peltoalasta.

Jos 2 momentissa tarkoitettulle lohkoکوhtaiselle toimenpiteelle Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmassa vuosille 2023–2027 asetettu vuosittainen hehtaaritavoite Manner-Suomessa ei täyty tai ylityy, enimmäispinta-alan osuutta, josta korvauksen saajalle maksetaan korvausta, voidaan muuttaa seuraavalle sitoumusvuodelle.

Alasta, josta maksetaan korvausta luonnonmukaisen tuotannon avomaavihannesten tuotannosta, ei voida maksaa ympäristökorvausta 10 §:n 1 kohdassa tarkoitettua lohkoکوhtaisesta toimenpiteestä.

Jos aktiiviviljelijä täyttää Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ssä tarkoitettua viljelykiertovaatimusta satokasvin jälkeen kylvettävällä välikasvilla, samasta alasta ei voida maksaa ympäristökorvausta 10 §:n 2 kohdassa tarkoitettua lohkoکوhtaisesta toimenpiteestä. Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:ssä tarkoitettua alasta ei voida maksaa ympäristökorvausta 10 §:n 5 kohdassa tarkoitettua lohkoکوhtaisesta toimenpiteestä.

Alasta ei voida maksaa ympäristökorvausta 10 §:n 3 kohdassa tarkoitettua lohkoکوhtaisesta toimenpiteestä, jos alalle levitettävää orgaanista ainesta ei ole ehdollisuuden vaatimusten vuoksi mahdollista muokata maahan toimenpiteen edellyttämällä tavalla.

Alasta ei voida maksaa ympäristökorvausta 10 §:n 5 kohdassa tarkoitettua lohkoکوhtaisesta toimenpiteestä, jos alalla on oltava Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu nurmikasvusto.

Ympäristökorvausta 10 §:n 8 kohdassa tarkoitettua lohkoکوhtaisesta toimenpiteestä maksetaan niistä lohkoista, joita luonnonvaraiset kurjet, hanhet tai joutsenet käyttävät vähäistä suuremmissa määrin ruokailuun ja lepäämiseen ja joista satoa ei ole vielä niitetty tai korjattu. Edellä mainitusta lohkoکوhtaisesta toimenpiteestä ei makseta ympäristökorvausta alalle, jolla toteutetaan samanaikaisesti 10 §:n 1 tai 4 kohdassa tarkoitettua lohkoکوhtaisista toimenpidettä tai jota koskee Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:n 1 momentissa 2–4 -kohdassa tarkoitettu ekójärjestelmä.

Ympäristökorvauksen maksaminen ympäristösopimuksista

Ympäristökorvausta voidaan maksaa ympäristösopimukseen hyväksytystä alasta. Ympäristökorvaus voidaan maksaa sopimuskauden aikana kerran jokaiselta sopimusvuodelta ja enintään niin monta kertaa kuin on sopimusvuosien lukumäärä.

Ympäristökorvausta maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella ei makseta siltä ajalta, kun laiduntamisesta pidetään taukoa loispaineen vuoksi. Jos 45 §:ssä tarkoitettu peruskunnostusraivaus tai aitaamistoi-

menpide valmistuu vasta kasvukauden jälkeen, edellä mainitun ympäristösopimuksen perusteella ei makseta ympäristökorvausta kyseiseltä vuodelta.

Ympäristökorvaus alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksetaan sopimuksen eläinmäärän mukaisesti.

Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmia koskevan ympäristösopimuksen korvauskelpoisia kustannuksia ovat sellaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet hyväksytyssä toimenpidesuunnitelmassa mainituista seuraavista toimenpiteistä:

- 1) kasvigeenivarojen suojelutarpeen arvioinnista ja suunnittelusta;
- 2) kasvigeenivarakoelmien säilyttämiseen tähtäävistä toimista;
- 3) viestinnästä kasvigeenivarakokoelman hyväksytyjen toimijoiden kanssa;
- 4) suojelutarpeen merkityksen viestimisestä kansalaisille.

Alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskevan ympäristösopimuksen korvauskelpoisia kustannuksia ovat sellaiset kustannukset, jotka ovat aiheutuneet hyväksytyssä toimenpidesuunnitelmassa mainituista seuraavista toimenpiteistä:

- 1) eläingenivarojen suojelutarpeen arvioinnista ja suunnittelusta;
- 2) eläingenivarakoelmien säilyttämiseen tähtäävistä toimista;
- 3) tietojen vaihtoa ja käyttöä edistävästä toimista.

Alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskevassa ympäristösopimuksessa korvauskelpoisia kustannuksia ovat 5 momentissa tarkoitettujen kustannusten lisäksi pohjolantumamehiläisen luonnossa esiintyvien geenivarakoelmien arvioinnista, suunnittelusta ja ylläpidosta aiheutuneet kustannukset.

Edellä 4–6 momentissa tarkoitettujen kustannusten osalta ympäristökorvauksen maksamisen edellytyksenä on, että korvattavan kustannuksen perusteena oleva hyväksytyt toimenpidesuunnitelman mukainen toimenpide on toteutettu ja siitä aiheutunut kustannus on maksettu. Korvattavista kustannuksista on oltava yksilöity lasku ja tosite sen maksamisesta tai, jos maksu ei perustu laskuun, yksilöity kuitti. Lisäksi korvattavista kustannuksista on esitettävä tilinpitoasiakirjat, selvitys palkkioiden maksamisesta ulkopuoliselle taholle ja selvitys toimenpidesuunnitelman toteuttamisesta.

7 luku

Ympäristökorvauksen määrä

59 §

Ympäristösitoumuksen perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrä

Ympäristökorvausta maksetaan tilakohtaisesta ja lohko-kohtaisista toimenpiteistä seuraava euromäärä hehtaarilta:

toimenpide	euroa vuodessa
tilakohtainen toimenpide	
– muut kasvit	45
– puutarhakasvit ja kumina	113
lohko-kohtaiset toimenpiteet	
maanparannus- ja saneerauskasvit	190
kerääjäkasvit	97
kiertotalouden edistäminen	37
suojavaöhykkeet	350
turvepeltojen nurmet	100
valumavesien hallinta	

– säättösalaojitus	77
– altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys	214
puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät	500
lintupellot	600

60 §

Ympäristösopimusten perusteella maksettavan ympäristökorvauksen määrä

Ympäristökorvausta maksetaan ympäristösopimusten perusteella seuraava euromäärä hehtaarilta:

ympäristösopimus	euroa vuodessa
maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito	
– hoito (valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu perinnebiotooppi)	610
– hoito (muut sopimusalueet)	460
– raivaus	450
– aitaaminen	1 500
– petoaita	2 400
kosteikkojen hoito	500

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella ympäristökorvaus aitaamisesta ja raivauksesta voidaan maksaa samalle kasvulohkelle vain yhtenä vuotena sopimuskauden aikana. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevan ympäristösopimuksen perusteella ympäristökorvaus petoaidasta maksetaan vain aitaamisvuodelta.

Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevan ympäristösopimuksen perusteella maksetaan ympäristökorvausta seuraava euromäärä eläinyksiköistä:

	euroa vuodessa
alkuperäisrotueläinten kasvattaminen	
– itä-, länsi- ja pohjoissuomen karja	683
– suomenlammas	300
– ahvenanmaanlammas ja kainuunharmas	350
– suomenvuohi	350
– suomenhevonen	350

Alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevaan ympäristösopimukseen sisällyvistä maatiaiskanoista maksetaan ympäristökorvausta enintään 300,14 euroa maatilaa kohden.

Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen toteuttamisesta maksetaan ympäristökorvausta 400 euroa kasvilajikkeesta vuodessa.

Alkuperäiskasvien varmuuskokeelmia koskevan ympäristösopimuksen perusteella voidaan maksaa ympäristökorvausta enintään 50 000 euroa vuodessa.

Alkuperäisrotujen perimän säilyttämistä koskevan ympäristösopimuksen perusteella voidaan maksaa ympäristökorvausta enintään 90 000 euroa vuodessa.

78/2023

8 luku

Erinäiset säännökset

61 §

Ympäristösitoumuksen ja ympäristösopimuksen jatkaminen

Jos ympäristösitoumusta tai ympäristösopimusta jatketaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 7 momentissa tarkoitettulla tavalla, niiden sisältö ja ehdot säilyvät sellaisina kuin ne ovat sitoumusta tai sopimusta jatkettaessa, jollei tässä asetuksessa toisin säädetä.

62 §

Euroopan komission päätöksen huomioon ottaminen

Tässä asetuksessa tarkoitettu korvaus myönnetään, jollei Euroopan komission sitä koskevasta päätöksestä muuta johdu.

9 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

63 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 24 päivänä tammikuuta 2023. Sen 50 §:n 5 momenttia sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 2025.

Mitä 51 §:ssä säädetään, ei sovelleta alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskevien ympäristösopimusten tekemiseen vuonna 2023.

64 §

Alkuperäisrotueläimiä koskeva siirtymäsäännös

Eläimiä, joista on tehty ympäristökorvauksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 41 §:ssä tarkoitettu alkuperäisrotueläinten kasvattamista koskeva ympäristösopimus, jonka voimassaolo päättyy 30 päivänä huhtikuuta 2023, voi sisällyttää tämän asetuksen mukaiseen vastaavaan ympäristösopimukseen. Edellä mainituista eläimistä maksetaan ympäristökorvausta tämän asetuksen perusteella 1 päivästä toukokuuta 2023 alkaen.

65 §

Ympäristösopimuksia koskeva siirtymäsäännös

Jos eräistä ohjelmaperusteisista viljelijäkorvauksista annetun lain mukainen ympäristösopimus maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidosta muunnetaan eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain mukaiseksi maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoa koskevaksi ympäristösopimukseksi, sopimukseen ei voi sisällyttää 45 §:ssä tarkoitettuja kunnostustoimenpiteitä

Kerääjäkasveja koskevat siirtymäsäännökset

Kerääjäkasveja koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava Euroopan unionin ja kansallisten viljelijätukien hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista annetun valtioneuvoston asetuksen 10 §:ää 1 päivästä tammi-kuuta 2024. Ennen edellä mainittua ajankohtaa vähimmäistason vaatimuksena on noudatettava tämän pykälän 2–5 momentissa säädettyä viljelykiertovaatimusta.

Tuenhakijan tukivuonna hallinnassa olevasta ja kyseisen vuoden tukihakemuksessa ilmoitetusta peltoalasta, joka on tuenhakua edeltävänä vuonna ollut yksivuotisen viljelykasvin viljelyssä, on 33 prosenttia oltava eri kasvia kuin edellisenä vuonna. Yksivuotiseksi viljelykasviksi luetaan:

1) Suomessa viljeltävät eri kasvisukujen maataloustuotantoon tarkoitetut yksivuotiset kasvit;

2) ristikukkaiskasveihin (*Brassicaceae*), koisokasveihin (*Solanaceae*) tai kurkkukasveihin (*Cucurbitaceae*) kuuluvat yksivuotiset lajit.

Yksivuotisia viljelykasveja, joita 2 momentissa tarkoitetut vaatimukset eivät koske, ovat suunnitelma-asetuksen liitteen III alaviitteessä 4 tarkoitettujen kasvien ja kesanto-maan lisäksi peruna, porkkana, sokerijuurikas, keräkaalit, sipulit sekä puna- ja keltajuurikas.

Syyskylvöiset ja kevätkylvöiset kasvit, spelttivehna sekä kyseisenä vuonna kasvaneen satokasvin jälkeen kylvettävä toissijainen kasvi (*välikasvi*) luetaan eri viljelykasveiksi. Välikasvi on kylvettävä viimeistään 31 päivänä elokuuta ja säilytettävä 31 päivään loka-kuuta. Seuraavanlaisilla seoskasvustoilla viljeltävät kasvit ovat eri viljelykasveja:

- 1) öljykasvien ja viljan seoskasvustot;
- 2) valkuaiskasvien ja viljan seoskasvustot;
- 3) öljykasvien ja valkuaiskasvien seoskasvustot;
- 4) viljojen seoskasvustot;
- 5) valkuaiskasvien seoskasvustot;
- 6) öljykasvien seoskasvustot;
- 7) maanparannus- ja saneerauskasvien seoskasvustot;
- 8) monimuotoisuuskasvien riistakasvien seoskasvustot;
- 9) monimuotoisuuskasvien pölyttäjähyönteis- ja maisemakasvien seoskasvustot;
- 10) monimuotoisuuskasvien niittykasvien yksivuotiset seoskasvustot;
- 11) monimuotoisuuskasvien peltolintukasvien yksivuotiset seoskasvustot;
- 12) seoskasvustot, jossa eri kasvilajit sijaitsevat vierekkäin ja jokaista yksittäistä lajia on vähemmän kuin 0,05 hehtaarin alue.

Mitä tässä pykälässä säädetään ei koske suunnitelma-asetuksen liitteen III alaviitteen 4 a–c kohdassa tarkoitettuja tiloja.

Helsingissä 19.1.2023

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

Neuvotteleva virkamies Suvi Ruuska

Monivuotiset puutarhakasvit

Monivuotisiin puutarhakasveihin luetaan ne kasvulohkot, joilla kasvatetaan hedelmä- ja marjakasveja sekä taimitarhakasveja. Hedelmä- ja marjakasveihin luetaan muun muassa omena, luumu, kriikuna, kirsikka, päärynä, makea pihlajanmarja, mansikka, mustaherukka, punaherukka, valkoherukka, viherherukka, karviainen, vadelma, mesivadelma, mustavatukka, mesimarja ja jalomaarain, tyrni, pensasmustikka, marja-aronia, ruusu ruusunmarjojen tuotantoon, ruusukvitteni, tuomipihlaja, puolukka, karpalo ja lakka. Taimitarhakasveilla tarkoitetaan monivuotisten koristekasvien eli perennoiden, pensaiden ja puiden sekä marja- ja hedelmäkasvien taimituotantoa, johon luetaan myös katu- tai puisto-tilajelykset. Taimitarhakasveihin luetaan myös pellolla kasvatettavat monivuotiset puut ja pensaas, joista korjataan ammattimaisesti vuosittain leikkohavuja tai leikkovihreää. Taimitarhaviljelyalaan kuuluu myös pistokkaiden ja astiataimien tuotanto kasvulohkoilla katteiden alla, esimerkiksi kevyissä muovihuoneissa.

Kiertotalouden edistämistä koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä hyväksyttävät sijoittavilla laitteilla levitettävät aineet

Kansalliset lannoitevalmisteiden tyyppinimet:

- 1B1 8 Orgaaninen eläinperäinen lannoiteliuos
- 1B2 4 Orgaaninen lannoiteliuos
- 1B3 2 Merileväuute
- 1B3 4 Humusvalmiste tai -uute
- 1B3 5 Alkoolien vesiliuos tai öljyemulsio
- 1B3 6 Kasviuute
- 1B3 7 Aminohappovalmiste
- 1B4 1 Melassiuute
- 1B4 2 Vinassi ja vinassiuute
- 1B4 3 Perunan soluneste
- 1B4 4 Rejektivesi
- 3A2 6 Hapotettu ja stabiloitu puhdistamoliete
- 3A2 7 Maanparannuslahote
- 3A5 1 Kalkkistabiloitu puhdistamoliete
- 3A5 2 Mädätysjäännös
- 3A5 3 Lahotettu puhdistamoliete
- 3A5 7 Kemiallisesti hapetettu puhdistamoliete

Kiertotalouden edistämistä koskevassa lohkokohtaisessa toimenpiteessä hyväksyttävät aineet, joiden kuiva-ainepitoisuuden on oltava yli 20 prosenttia

Kansalliset lannoitevalmisteiden tyyppinimet:

- 1B1 Orgaaniset eläinperäiset lannoitteet
- 1B2 Orgaaniset ei-eläinperäiset lannoitteet
- 1C1 1 Orgaaninen eläinperäinen kivennäislannoite
- 3A1 Maanparannusturpeet
- 3A2 Orgaaniset maanparannusaineet
- 3A5 Maanparannusaineena sellaisenaan käytettävät sivutuotteet
- 5A1 Turpeet
- 5A2 1 Lannoitettu ja/tai kalkittu irtomulta
- 5A2 2 Kompostimulta
- 5A2 3 Juuresmulta
- 5A2 7 Teknisesti käsitelty irtomulta

Puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä koskevan lohkokohtaisen toimenpiteen torjuntamenetelmät

Kasvinsuojelumenetelmä	Viljeltävä kasvi	Torjuttava kasvintuhooja	Seurantamenetelmä (kaikissa vaatimuksena ennakkosuunnitelma ja seuranta)	Kemiallisen kasvinsuojeluaineen käyttömahdollisuus
Mekaanisesti levitettävät biologiset makroeliötuotteet, jotka on hyväksytty kasvinterveyslain (2019/1110) 8 §:ssä tarkoitettulla tavalla	Marjat ja hedelmät, joille on saatavilla Suomessa hyväksytty makroeliötuote	Kyseisen makroeliötuotteen käyttökohteeksi hyväksytty tuhoeliö	Seurantapalvelu tai silmämääräinen seuranta luopilla/mikroskoopilla, muistiinpanot	Torjuntaeliölle haitallisten insektisidien käyttö kielletty torjuntaeliön toiminta-aikana
Mehiläisten tai muiden pölyttäjien avulla levitettävät mikrobi- valmisteet, jotka on rekisteröity kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 5 ja 35 §:ssä tarkoitettulla tavalla.	Marjat ja hedelmät, joiden tautitorjuntaan on saatavilla Suomessa hyväksytty mikrobi- valmiste	Kyseisen kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi hyväksytty kasvitauti. Kasvinsuojeluaineen lupapäätöksen liitteenä olevaa käyttöohjetta noudattaen.	Silmämääräinen seuranta, muistiinpanot	Fungisidien käyttö mikrobivalmisteella torjuttavaa tautia vastaan on sallittu vain poikkeustapauksissa. Käytön perustuttava ennakkosuunnitelmaan ja tehtyihin seurantahavaintoihin tai neuvojan lausuntoon.
Hyönteisverkot	Vihannekset, marjat	Lentävät tuohyönteiset	Silmämääräinen seuranta, muistiinpanot	Ennakkosuunnitelmaan kirjataan kohdetuholaiset ja niiden esiintymisaika, jolloin hyönteisverkkoa käytetään. Insektisidejä saa käyttää esiintymisajan ulkopuolella, jos seurantahavainnot tai neuvojan lausunto osoittavat tarpeen.
Mekaanisesti levitettävät mikrobivalmisteet jotka on rekisteröity kasvinsuojeluaineista annetun lain (1563/2011) 5 ja 35 §:ssä tarkoitettulla tavalla	Marjat, hedelmät ja vihannekset, joille on saatavilla Suomessa hyväksytty mekaanisesti levitettävä mikrobivalmiste	Kyseisen kasvinsuojeluaineen käyttökohteeksi hyväksytty kasvintuhooja.	Silmämääräinen seuranta, tuohyönteisten lajikohtaiset seurantavälineet käytössä, muistiinpanot	Fungisidien ja insektisidien käyttö on sallittu vain tietyillä poikkeuksilla. Torjuntatarve perustuu ennakkosuunnitelmaan ja tehtyihin seurantahavaintoihin tai neuvojan lausuntoon.
Kattaminen, yksivuotiset puutarhakasvit	Marjat, hedelmät ja vihannekset	Rikkakasvit	Seurataan rikkakasvien esiintymistä.	Herbisidien käyttö kielletty. Tarvittaessa mekaaninen torjunta.
Kattaminen, monivuotiset puutarhakasvit	Marjat ja hedelmät	Rikkakasvit	Seurataan rikkakasvien esiintymistä.	Herbisidien käyttö kielletty. Tarvittaessa mekaaninen torjunta tai orgaanisen katteen lisäys.

Keskimääräinen eläintiheys hehtaaria kohden erityyppisillä perinnebiotoopeilla

	Hieho < 1 v	Hieho > 1 v	Lihanauta < 1v	Emolehmä + vasikka	Uuhi + 2,5 karitsaa	Hevo- nen
Keto	1,0–1,2	0,5–0,8	0,4–0,6	0,2–0,4	1,5–2,0	0,4–0,8
Tuore niitty	2,0–2,5	1,0–1,8	0,9–1,2	0,5–0,8	2,0–2,5	1,0–1,4
Ranta- niitty	1,5–3,0	1,0–1,8	0,7–1,4	0,5–1,0	2,0–4,0	0,8–1,6
Hakamaa	1,2–2,0	0,7–1,3	0,5–1,0	0,4–0,8	1,5–2,5	0,6–1,2
Metsälai- dun	0,2–0,8	0,05–0,5	0,05–0,4	0,04–0,3	0,2–1,0	0,05–0,4